

**naša
luč**



1967 8

SLOVENSKI KAPUCINI — Doslej je bila za slovenske in hrvaške kapucine skupna tako imenovana ilirska provinca. Z odlokom kongregacije za redovnike je bil sedaj ustanovljen samostojen komisariat za slovenske kapucine s sedežem v Škofji Loki.

SLOVENC NA TRSATU — 27. avgusta se je zbralo okrog 2.000 Slovencev pri Materi božji na Trsatu. Romanje je vodil ljubljanski nadškof, somaševalo je pa z njim devet slovenskih duhovnikov in dva hrvaška.

BOGOSLOVJE V MARIBORU — Zaradi pomanjkanja prostorov v ljubljanskem bogoslovnem semenišču in na teološki fakulteti

utrip Cerkve

želi mariborski škof preskrbeti potrebne prostore za bogoslovce v Mariboru. Odločili so se dvigniti mariborsko stolno župnišče, kjer bodo dobili prostore za 60 bogoslovcev. Trenutno ni druge možnosti za rešitev tega vprašanja.

VISOKOŠOLSKI TEDEN — Na letošnjem visokošolskem tednu v Salzburgu so obravnavali vprašanje: „Človekova pot — od kod in kam?“ Visokošolski teden so zaključili s slavnostno akademijo v veliki vseučiliški dvorani. Govoril je dunajski nadškof kardinal König o „Človekovi spopolnitvi v

družbi“. Tedna se je udeležilo 1.200 visokošolcev.

MADŽARSKI KATOLIŠKI DIJAKI — Iz Madžarske poročajo, da je med dijaki skoraj 20 odstotkov dejavnih članov Cerkve, kar je za tamkajšnje razmere precej ugodno in polno upanja. V zadnjih letih se je dvignilo tudi število novomašnikov.

SONČNI VLAK — Kakor preteklo leto je Caritas (katoliška dobrodelna ustanova) v Münchnu tudi letos povabila bolne in onemogle na enodnevni izlet s „sončnim vlakom“. 400 ljudi vseh starosti je peljal „sončni vlak“ v Seefeld in Innsbruck. Nekateri bolniki že leta in leta niso mogli zapustiti bolniške sobe. Bolnike je spremljalo 150 pomočnikov. V Seefeldu je pričakoval „sončni vlak“ pomožni škof Neuhausler ter izletnike pristrčno pozdravil. Neki udeleženec je čez nekaj dni med drugim napisal: „Po šestih letih se mi je zdaj ponudila priložnost, da sem užival veličastvo narave...“

DIAKONI — 50 mož, večina poročenih, se v Franciji že pripravlja na službo diakonov. Zdi se, da bo Francija prva evropska država, ki bo izvedla koncilsko zamisel o samostojnih diakonih. Odločitev o tem bodo sprejeli škofje na svoji konferenci v novembru. — V Lyonu že več let deluje šola za izobrazbo diakonov.

KRISTJANI ZA ČLOVEKA — Novoimenovani kardinal iz Chicaga, John Cody, se je udeležil letne metodistične konference severnega dela države Illinois. V govoru je kardinal navzoče prosil za večje sodelovanje med katoličani in metodisti na socialnem področju, zlasti v borbi proti lakoti, rasni diskriminaciji in vsaki obliki krivice.

PROTI NASILJU — Kardinal O'Boyle, nadškof v Washingtonu, je pozval ameriško vlado, naj čimprej odpravi revščino in gete po ameriških mestih. V ta namen je izdal posebno pastirsko pismo, ki so ga prebrali po vseh cerkvah washingtonske nadškofije. V njem poudarja, da so zadnji rasni nemiri in izgredi prebudili vest mnogih Američanov. Nasilje in nezakonitosti moramo obsoditi, naglaša pastirsko pismo, ne ga pa pozabiti, da so le-ti izraz obupa državljanov, ki živijo ob robu naše družbe.

NAJPREJ ODPRAVITI LAKOTO — Verniki mesta Lime v Južni Ameriki so zbrali veliko dnevarja, s katerim so nameravali zgraditi baziliko v čast sv. Rozi Limanski. Limanski nadškof, kardinal Juan Landazuri Ricketts, pa je svoje vernike prosil, naj namero začasno opustijo in uporabijo zbrani denar za najnujnejše socialne potrebe v mestu.

ZA RANJENCE — Nadškofija v Kinshasi (bivši belgijski Kongo) je prodala državi dva velika stadiona. Izkupiček je nadškofija namenila za človekoljubne namene, posebej še za nego ranjencev v zadnjih nemirih v Kisanganiju.

MLADINSKO MESTO — Misijski Simon Switzer je v predmestju brazilskega mesta San Paolo ustanovil mladinsko mesto za zapuščeno mladino. Življenje v skupnosti naj mladini nadomesti družinsko ognjišče. Večina mladih se izuči kake obrti, nekateri obiskujejo gimnazijo, nekateri pa pomagajo pri obdelovanju zemlje.

ZA ŽRTVE POTRESA — Papež je poslal žrtvam potresa v Venezueli in Boliviji znatno vsoto denarja.

Ne, niso bajke

S trdo roko je položil Kešov sin Peter v črke svoje največje doživetje, ko je zaskerb-
ljeno pisal svojim ljudem: „Nismo se oprijeli izmišljenih bajk, ko smo vam oznanili
moč Kristusovo.“

Ne, niso bile bajke. Peter ni sanjač. Veliko ga je stalo, da je pustil svoje že napol
preperele barke in po ribah zaudarjajoče mreže, skrivnostne noči in tesnobno pričako-
vanje ob lovu mokrega zlata. Ni bil več otrok in vedel je, kaj je življenje, ko je dal
slovo vsemu in odšel za Gospodom.

Vedel je, kdo je on, za katerim je šel. Z njim je meril prašne palestinske poti v pri-
peki južnega sonca, z njim delil podarjene skorje podpepelnika in počival pod milim
nebo. Njega je poslušal in doživoval kot od Boga poslanega. Ko ga je videl z Janezom
in Jakobom na sveti gori vsega spremenjenega in ko je zaslišal Očetov glas, je bil o
vsem še bolj gotov. Res, sprva ni sprejel ženskih marnj o tem, da bi Gospod vstal iz
groba, kasneje se je sam prepričal. Ne, niso bajke, niso izmišljotine to, kar sedaj
oznanja svojim ljudem.

Potem mu je drsela ob svetlobi kadeče se leščerbe roka dalje: naj verniki pazijo
na preroško besedo kot na svetilko, ki sveti na temnem kraju, dokler ne zasije dan.

Božje besede so kakor svetilka na temnem kraju. Preprosta lučka — velika dobrot-
nica v temi. Brez nje ni poti do konca. Uboga in bogata, skromna in nenadomestljiva
obenem. Varen kašipot skozi temo in uganke življenja, edini varni kašipot, čeprav na
videz tako neznatna in posmeha vredna. Vsa človeška modrost ob njej obledi.

A je še nekaj drugega pri svetilki. Svetilka, tista preprosta, primitivna lučka prav
lahko ugasne. Ob vetru zatrepeta, potem se spet umiri; a če je boj z vetrom dolg,
lahko lučka ugasne. Tedaj ni več mogoče do konca. Brez vere ni izhoda in ne doboda
do konca.

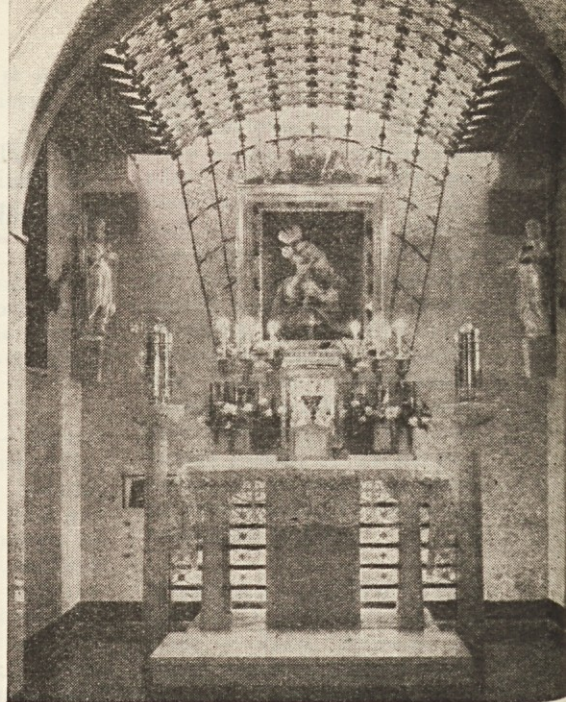
In tu postanejo Petrove besede še bolj resne, pisava je jela komaj opazno trepetati:
Naj njegovi ljudje pazijo na lučko, ker je v nevarnosti, da ugasne. Gorje, če ugasne.
Potem ne bodo prišli tja, za kamor so namenjeni.

Ko bi tedaj nekdo od njegovih Petra vprašal, s čim naj varuje svojo lučko, bi mu
gotovo odgovoril: „Moli zanjo, ker vera je božji dar. Beri in premišljaj božje resnice,
da ti ne zbledi sredi človeške neumnosti! Živi po božjih smernicah!“

Za Leto vere ni to kar program?

Velika verska manifestacija na Brezjah

Nad 25 000 romarjev pri
Mariji Pomagaj



V nedeljo, 3. septembra, so Slovenci obhajali na Brezjah šestdesetletnico kronanja čudodelne Marijine podobe. Od leta 1941 je bilo to največje slovensko romanje: zbralo se je nad 25.000 vernikov, ki so se pripeljali tja s 160 avtobusi in nad 3.000 osebnimi vozili. Bilo je nekaj nepopisnega: versko navdušenje množic je le potrdilo resnico, da vera v slovenskem ljudstvu ni mrtva.

Že v soboto zvečer je bilo po vseh cerkvah ljubljanske nadškofije — „kjer je bilo mogoče“ (tako je zapisala Družina) — ob avemariji pritrkavanje.

Ob 6. uri zvečer je na Brezjah maševal in pridigal mariborski škof dr. Držečnik. Po maši se je zvrstila zunaj cerkve procesija z lučkami. V procesiji so nosili podobo Marije Pomagaj. Posamezne romarske skupine so med procesijo pele Marijine pesmi. Prelep je bil pogled na morje lučk in kolikšna vera je prihajala iz navdušenega petja Mariji na čast. Takoj po procesiji so bile v cerkvi pete litanije Matere božje.

V nedeljo je že ob sedmih zjutraj maševal in pridigal koprski škof dr. Jenko. Med mašo so peli pevci iz kranjske dekanije.

Prav gotovo pa je bila vrh slovesnosti slovesna pontifikalna maša ljubljanskega nad-

škofa dr. Pogačnika. Ob desetih dopoldne je pristopil k oltarju nadškof z asistenco, pripravljenemu za to priložnost pred glavnim vhodom. Nadškof je pridigal in molil poposvetitev Marijinemu Srcu. Med mašo so čudovito peli združeni pevske zbori iz radovljiske dekanije. Maši je sledila ponovitev istega besedila, ki ga je pred 60 leti ob romanju Marijine podobe prebral nadškof Jeglič.

Poleg vseh treh slovenskih škofov in stiškega opata je sodelovalo pri slovesnostih okoli sto duhovnikov in bogoslovcev. Številni duhovniki so spovedovali ponoči in podnevi. K obhajilni mizi je pristopilo več kot 9.000 vernikov. V veliki zbranosti so ljudske množice sledile sv. mašam, poslušale božjo besedo in pele Mariji na čast. Nenehno so se brale maše v cerkvi, na prostem in na samostanskem dvorišču pri novi kapelici sv. Frančiška, ki jo je obenem z oltarjem ob tej priložnosti blagoslovil ljubljanski nadškof.

Romanje je uspelo nad vse pričakovanje lepo. Slovensko ljudstvo je manifestiralo svojo vero v Kristusa in njegovo Cerkev.

V uradnem tisku ni bilo o romanju zaslediti niti ene črke.

Lovci na ljudi so najdrznejši poklic. Gospod sam jih kliče, da pripeljejo ljudi v Očetovo hišo, kjer je mnogo bivališč. Med njimi so najpogumnejši tisti, ki gredo na lov za dušami v daljne dežele. Ob misijonski nedelji objavljamo nekaj izrezov iz življenja največjega slovenskega misijonarja Ireneja Friderika Barage (1797—1868), ki je deloval med severnoameriškimi Indijanci. Sestavki v narekovajih so iz Baragovega dnevnika, pisem in knjig.

„Naša cerkev, šola in moje stanovanje v Krivem drevesu je vse leseno in z lubjem kruto. Vse so postavili divjaki sami... Kadar dežuje, moram pogrniti plašč čez mizo, na kateri imam knjige in pisanje, da se mi vse ne zmoči. Nad posteljo razpnem dežnik, sam se pa stisnem, kolikor se da, v kotiček svoje izbice, kjer najmanj kaplja. Ob vsem tem sem pa v svoji izbici mnogo bolj srečen, kakor so mnogi v svojih pozlačenih palačah...

V Krivem drevesu je zima dolga in ostra in še hujšo jo dela sever, ki tukaj skoraj brez prestanka strahovito buči. V sobi imam železno peč, v kateri noč in dan neprestano gori, pa vendar moram biti vedno v plašč zaviti, da me ne zebe.“

O

„Tukaj pri Veliki reki je mnogo nakupovavcev kož, ki povsod lažijo za Indijanci in jim dajejo žganje v zameno za kožo. Zato so Indijanci zlasti v tej vasi skoraj zmerom pijani... Da bi se trgovci maščevali nad menoj, prinašajo Indijancem še več žganja. mene samega pa obrekujejo, kar le morejo... Moje življenje je tukaj v veliki nevarnosti. Vsak večer moram svoja vrata prav skrbno in trdno zapreti, da me ne napadejo.“

Trgovci so neko noč naščuvali pijano tolpo, da naj napadejo Baragovo hišo. K sreči so bili preveč pijani, da bi bili mogli vdreti. Če bi se jim to posrečilo, bi ga ubili. Cele štiri ure je ta drhal oblegala hišo. Njihovo tuljenje je bilo grozno. Vsak hip je pričakoval, da bo nad streho iz lubja zaplapolal oganj in da bo tudi sam zgorel.

Med tem peklenskim tuljenjem je Baraga ves čas klečal in molil. Tedaj se je slovesno zaobljubil, da se bo poslej popolnoma vzdrlžal opojnih pijač. Mnogokrat je bil ves opešan, ker mu je ob neužitni hrani želodec odpovedal; včasih se je v premočeni obleki ves

Lov na ljudi

tresel od mraza, večkrat je bil v zimah ves premrl, pa alkohola ni več pokusil.

O

„Ni si lahko predstavljati, kako težavna je pot skozi severnoameriške pragozdove. Zdaj je treba iti skozi goščave in devati z obema rokama veje vsaksebi, kakor bi človek plaval. Zdaj je treba iti po pol ure dolgih močvirjih, v katerih bi se človek skoraj pogreznil. Zdaj spet drži pot čez široke potoke po edinem šibkem drevesu, ki ga Indijanci posekajo na bregu, da pade preko potoka. Na nekem potovanju mi je bilo treba iti po takem ozkem, zibajočem se mostu čez reko, široko več kot devet metrov in zelo deročo in globoko. Komaj sem prišel do srede, sem začel omahovati in bi bil kmalu padel v vodo...”

O

Od štirih do petih zjutraj, včasih celo od treh do petih je klečal zaviti v plašč in molil. In to v temnih gozdovih ali na bregu jezera med tulečim viharjem, v borni hišici ali na potovanjih v skritem kotu gostilne, nabito polne gostov. To tudi takrat, kadar je ves dan prej potoval po vodi ali po kopnem, tudi če je šel opolnoči počivat.

O

„V novem, toliko obetajočem misijonu me tare skrajno uboštvo. S tremi dolarji sem prišel, brez živila in s prav malo obleke. Čisto sam, brez učitelja, brez postrežnika, brez vsega. Od dne do dne bolj čutim težo svojega položaja. Tako ne more iti naprej, misijon trpi veliko škodo. Če vidim, da zaradi mojega siromaštva misijon trpi, da misijonska cerkev znotraj ne more biti dodelana, da tukaj še ni šolskega poslopja, še manj pa učne moči, da moji ubogi otročiči nagi okoli



letajo: o, potem si želim biti bogat, da bi svojim ubogim Indijancem s častnimi zakladi pridobil neminljive zaklade večnega življenja.“

o

„Bilo je konec januarja 1851, ko je mraz najbolj strupen. Vračal sem se iz rudnikov. Prenočil sem v hiši, od katere je bilo do najbližje hiše 48 kilometrov. Navadno sem prehodil to pot v desetih ali dvanajstih urah. Zdaj je bilo pa vse drugače.

Čez dan in čez noč je zapadlo snega na debelo in hoja po njem je bila nenavadno težavna. In po tem debelem snegu sem moral gaziti sam samcat več kot 30 milj daleč in samo po posebni dobroti božje previdnosti sem ostal živ.

Ob sedmih zjutraj sem odšel iz hiše, v kateri sem prenočil, in sem začel gaziti. V nogah sem kmalu začutil utrujenost, vendar sem hodil ves dan, seveda prav počasi. Proti peti uri zvečer sem bil ravno na pol poti. Bilo je grozno. Več kot petnajst milj naokoli nobenega človeškega bivališča, jaz pa v debelem mehkem snegu v temni in strahovito mrzli noči sam, popolnoma sam, brez ognja, pa tako zmučen, da že več stati nisem mogel.

Kaj naj storim? Ni mi kazalo drugega kakor iti naprej ali pa zmrzniti. Izročil sem se božji previdnosti, nadaljeval sem svojo pot in rinil naprej in naprej, vso noč, prav počasi. Ob sedmih zjutraj sem se privlekel do zaželenne hiše. Štiriindvajset ur sem s krpami na nogah neprenehoma gazil debeli in mehki sneg, brez počitka in tudi brez hrane, razen nekaj kruha.

o

V hudi bolezni je molil: „Če je tvoja presveta volja in če je k tvoji božji časti in v mojo dušno korist, da se mi to trpljenje kmalu konča, te prosim prav ponižno, odvzemi mi ga. Vendar ne moja, ampak tvoja presveta volja naj se zgodi! Kar hočeš, kakor hočeš, dokler hočeš.“

o

„Misel, da na tem samotnem kraju v Manitiku, sredi pragozda, kjer se je še pred kratkim razlegal krik divjakov in kjer so se opravljale zlemu duhu poganske daritve, stoji zdaj siromašen, a svet tempelj živega Boga, v katerem se brezmadežno Jagnje daruje nebeškemu Očetu, me je zgrabila s tako silo, da sem jokal od notranjega veselja. Dobro, da Bog ne gleda na naše besede, saj vidi naša srca. Ta cerkva je iz lesa in lubja...“

o

V zgodnji pomladi se je Baraga vračal z na pol Indijancem Newagonom iz Fond du Lac proti L'Ansu. Po visokih zametih sta že prišla do La Pointa. Oba sta bila težko oprtana. Baraga je nosil mašno obleko in mašne posode, Newagon pa oltarne prte in druge potrebščine in pa živež.

Da si skrajšata pot, sta krenila iz La Pointa proti Ontonagonu naravnost čez zamrzlo jezero. Nekaj časa je prav dobro šlo. Začel je pa pihati jugozahodnik in gnati valove, ki so nad seboj razbijali in drobili led. Med ledom, na katerem sta stala, in med obalo sta zagledala zeleno vodo jezera, ki se je vedno bolj penila v valovih. Onemela sta od strahu. Baragov spremljevalec je že pričakoval gotovo smrt, ker je videl, da valovi lomijo bližnjo ledeno površino v vedno manjše kose. Bil je kakor iz uma. Baraga je pa mirno klečal na ledu in molil. Od časa do časa se je obrnil do Newagona in ga miril in hrabil, naj zaupa v Boga. Pel mu je očipvejske nabožne pesmi.

Naenkrat se je veter presukal in gnal led z obema popotnikoma proti obali, naravnost proti Ontonagonu, kjer sta stopila na suho.

Pripeljala sta se v nekaj urah prav tja, kamor bi po suhem prišla v dveh, treh urah.

O

New York Observer je zapisal: „Preteklo zimo (1847) je Baraga potoval na krpljah čez neobljudene pokrajine iz L'Ansa noter v Copper Harbor na severu Keweenawskega polotoka, 92 kilometrov daleč, in sicer samo zato, da bi krstil otroka, o katerem je slišal, da bi utegnil umreti.“

O

„Pri obiskovanju presv. Rešnjega Telesa boste prav spoznali, kako prazno in ničevno je vse posvetno veselje. Spoznali boste, koliko je vredna naša duša. Spoznali boste, kolika hudobija je greh.“

O

„Otroci moji, posebno ljubite Boga! Če kdo pravi ljubi Boga, ne bo namenoma storil nič slabega. Če kdo ljubi Boga bolj kakor vse, kar je na zemlji, tak ljubi Boga z vsem srcem. Če kdo trdno sklene, da se bo izogibal greha, in bi prej želel, da bi bil umorjen, kakor pa da bi namenoma hudo storil, tak ljubi Boga z vso dušo. In če se vedno spominja Boga, prav kot da bi ga videl, in zato obenem mislil: Ne bom grdo govoril in delal hudega, ker me Gospod sliši in vidi, tak ljubi Boga z vsem mišljenjem.“

O

„Opominjam vas, otroci moji, da vsak dan molite. Vedno dobro molite zjutraj in

zvečer, o priložnosti se spomnite čez dan na Boga, nikoli ga ne pozabite. Če kdo zjutraj ne moli, ne bo zelo močan za borbo proti hudiču. Kajti ta hudič nam hoče dati zlo misel, da bi najprej zlo mislili in potem tudi zlo storili. Nikdar ne bodite leni za molitev, otroci moji.“

O

Duhovnik Bouroion je zapisal:

„Pred šestimi leti sem bil nastavljen pri stolni cerkvi v Sault St. Marie. Škof Baraga je imel takrat 64 let in je bil že pri slabem zdravju. Zima je bila nenavadno ostra in snega smo imeli okoli šest čevljev. Jaz sem malo prej prišel iz Francije in sem si komaj upal iz hiše. Škof pa je bil vso zimo komaj dva tedna doma. Ves ostali čas je hodil iz vigvama v vigvam in obiskoval Indijance, ki so bili takrat še pogani...“

Končno je prišel na cilj, potem ko je večkrat prenočil v snegu. Zbiral je Indijance okoli sebe in jim oznanjal blagovest. Čez nekaj dni je krstil poglavarja in vso vas. Vrnil se je domov ves srečen. V Sault St. Marie se je pripeljal na slavnostnem vozu zmagovavca: škof napol zmrzel, je sedel na majhnih saneh, ki so bile kakšna dva palca višje od tal in ki jih je vlekel mršav indijanski pes. Slučajno sem pogledal skozi okno in, ko sem videl škofa v takem stanju, nisem mogel zadržati joka.“

kakor v pravljici

Kri prinaša vsaki telesni celici hrano ter odnaša njene izmečke. Kri je pa tudi po vsem telesu navzoči mehanik, ki neprestano nadzira delovanje človeškega stroja in s snovmi, ki jih nosi s seboj, sproti popravlja njegove okvare. Pri tem presenetljivem poslu se vede kakor hudournik, ki bi se z blatom in drevesnimi debli, ki jih vlači s seboj, lotil popravljanja hiš, nahajajočih se na njegovem bregu.

Tudi rast in sestava telesa je nekaj nepojmljivega. Res je telo zgrajeno iz celic, kakor je hiša zgrajena iz opek, a nastanek obojega je povsem različen. Telo izbaja iz celic tako, kakor če bi se hiša porodila iz ene opeke, iz opeke, ki bi začela izdelovati druge opeke, uporabljajoč vodo iz potoka, rudninske soli, ki so v njej, in pline iz ozračja. Potem bi se te opeke zbrale v zid, ne da bi počakale na gradbenikov načrt in prihod zidarjev. Nato bi se spremenile tudi v šipe za okna, v strešno opeko, v premog za kurjavo, v vodo za kubo. Skratka, organ se razvija po postopkih, značilnih za vile v pravljicah, ki so jih nekoč pripovedovali otrokom. Proizvajajo ga celice, ki poznajo, kakor se zdi, prihodnje poslopje in ki združujejo v sebi, na stroške notranjega okolja, načrt za zgradbo, gradivo in delavce.

Zakoni mehanike, fizike in kemije veljajo za tvorni svet popolnoma, za človeško bitje le deloma. Dokončno je treba opustiti utvare mehanistov in otročje fizikalno-kemično pojmovanje človeka, ki je še vedno priljubljeno pri tolikem številu zdravnikov.

Odrešujoče delo laikov

Laiki nadaljujejo Kristusovo poslanstvo

Njih delež v Cerkvi je nenadomestljiv

LAIKI VRŠE SKUPNO DUHOVSTVO

Ker hoče Veliki in Večni duhovnik Jezus Kristus tudi po laikih nadaljevati svoje pričevanje in svoje služjenje, jih oživlja s svojim Duhom in nenehno nagiblje k vsakršnemu dobremu in popolnemu delu.

Tistim namreč, katere tesno povezuje s svojim življenjem in poslanstvom, daje tudi delež svoje duhovniške službe za izvrševanje duhovnega bogočastja, v božjo slavo in v zveličanje ljudi. Zato so laiki Kristusu posvečeni in s Svetim Duhom maziljeni, s tem pa poklicani in usposobljeni, da nastanejo v njih vedno obilnejši sadovi Duha. **Vsa njihova dela, molitve in apostolske pobude, zakonsko in družinsko življenje, vsakdanje delo, duševni in telesni počitek, če to izvršujejo v Duhu, pa tudi nadloge življenja, če jih prenašajo potrpežljivo, postanejo duhovne daritve, prijetne Bogu po Jezusu Kristusu.** V obhajanju evharistije laiki vse to hkrati z darovanjem Gospodovega telesa v globoki bogovdanosti darujejo Očetu. Tako kot povsod dejavni častivci tudi svet sam posvečujejo Bogu.

S čim vrše laiki svoje skupno duhovstvo?

NADALJUJEJO KRISTUSOVO UČENISTVO

Kristus, ki je s pričevanjem svojega življenja kakor tudi z močjo besede razglasil Očetovo kraljestvo, izvršuje svojo učeniško službo ne le po hierarhiji, ki uči v njegovem imenu in v njegovi moči, ampak tudi po laikih. Zato jih Kristus postavlja za svoje priče in jih usposablja s čutom vere in z milostjo besede, da bi moč evangelija sijala v vsakdanjem družinskem in družbenem življenju. **Laiki postanejo učinkoviti oznanjevalci verovanja v stvarnosti, v katere upamo, če brez omahovanja z življenjem iz vere povezujejo izpovedovanje vere.** Ta evangelizacija ali oznanjevanje Kristusove blagovesti s pričevanjem življenja in besede dobiva neki svojevrsten pečat in posebno učinkovitost iz tega, ker poteka v navadnih razmerah sveta.

Kako laiki učinkovito oznanjajo vero?

Pri tej nalogi je zelo dragocen tisti stan, ki ga posvečuje poseben zakrament, namreč zakonsko in družinsko življenje. **Kjer namreč krščanska vernost prežema ves način življenja in ga vsak dan bolj preoblikuje, tam imamo odlično vajo in šolo apostolata laikov.** Tam imajo zakonci poseben poklic, da bi bili drug drugemu in otrokom priče vere in Kristusove ljubezni. Krščanska družina glasno oznanjuje tako sedaj delujoče moči božjega kraljestva kakor tudi upanje na blaženo življenje. Tako s svojim zgledom in pričevanjem prepričuje svet o grehu in razsvetljuje tiste, ki iščejo resnico.

Kdaj je zakonsko življenje odlična šola za apostolat?

Laiki torej morejo in morajo tudi tedaj, ko so zaposleni s časnimi skrbmi, izvrševati dragoceno delo za evangelizacijo sveta. Če nekateri izmed njih, **ako primanjkuje duhovnikov ali ako so ti zaradi vladajočega preganjanja ovirani,** po svojih močeh nadomeščajo le-te pri nekaterih sve-

Kdaj morajo laki nadomestiti duhovnike?

tih opravilih, in če mnogi izmed laikov vse svoje moči uporabljajo za apostolsko delo, je pa vendar dolžnost vseh, da sodelujejo pri širjenju in rasti Kristusvega kraljestva na svetu. Zato naj se laiki vneto trudijo, da bodo globlje spoznali razodete resnice, in naj goreče prosijo od Boga darú modrosti.

OSVAJAJO SVET ZA KRISTUSA

Kristus, ki je bil pokoren do smrti in bil zaradi tega od Očeta poveljčan, je šel v slavo svojega kraljestva. Njemu je podvrženo vse, dokler samega sebe in vsega stvarstva ne podvrže Očetu, da bo Bog vse v vsem. To oblast je podelil svojim učencem, da bi tudi oni bili postavljeni v kraljevsko svobodo in da bi z zatajevanjem samega sebe in s svetim življenjem premagovali v sebi kraljestvo greha, še več, da bi Kristusu služili tudi v drugih in s ponižnostjo ter potrpežljivostjo vodili svoje brate h Kralju, kateremu služiti se pravi kraljevati. Gospod namreč hoče tudi po vernih laikih razširjati svoje kraljestvo, ki je kraljestvo resnice in življenja, kraljestvo svetosti in milosti, kraljestvo pravice, ljubezni in miru.

Verniki morajo torej priznati notranjo naravo vsega stvarstva, njegovo vrednost in njegovo naravnost na božjo slavo. Drug drugemu morajo tudi s svetno dejavnostjo pomagati k svetejšemu življenju. Tako naj svet postaja prepojen s Kristusovim duhom in naj v pravičnosti, ljubezni in miru učinkoviteje dosega svoj namen. V vsestranskem iz-



*Kako laiki
svet pridobivajo
za Kristusa?*

*Kaj naj
ozdravljajo
in čemu?*

*Katere pravice
in dolžnosti
morajo laiki
razlikovati
— in vendar
združevati?*

Čemu?

polnjevanju te naloge zavzemajo laiki prvo mesto. S svojo izvedenostjo na svetnih področjih in s svojo dejavnostjo, ki jo Kristusova milost notranje dviga, učinkovito prispevajo k temu, da bi se ustvarjene dobrine s človeškim delom, tehniko in kulturo izpopolnjevale v skladu s Stvarnikovim naročilom in v skladu z lučjo božje Besede v korist prav vseh ljudi, da bi bile te dobrine med nje primerneje razdeljene in da bi na svoj način vodile k vsesplošnemu napredku v človeški in krščanski svobodi. Tako bo Kristus s svojo lučjo, ki odrešuje, po udih Cerkve bolj in bolj razsvetljeval celotno človeško družbo.

Poleg tega naj laiki, tudi z združenimi močmi, ureditve in razmere sveta tako ozdravljajo — če kje zavajajo v greh —, da bo vse to postalo skladno z normami pravičnosti in da bo bolj pospeševalo krepostno življenje, kakor pa mu škodovalo. Če bodo tako ravnali, bodo z resničnimi moralnimi vrednotami preželi kulturo in človeška dela. Na ta način bo hkrati njiva svetá bolj pripravljena za seme božje besede in bolj na široko bodo odprta vrata, skozi katera naj vstopi v svet oznanilo miru.

Verniki naj se dobro nauče razlikovati med tistimi pravicami in dolžnostmi, katere jih obvezujejo, ker so pridruženi Cerkvi, in med tistimi, katere jim gredo, ker so udje človeške družbe. Prizadevajo naj si, da bi oboje med seboj skladno združevali. Pomnijo naj, da jih mora v vsaki časni zadevi voditi krščanska vest, ker ne moremo nobene človeške dejavnosti, tudi ne v časnih rečeh, odtegniti božjemu gospostvu. V našem času je kar najbolj potrebno, da ta razlika, pa tudi skladnost, kar najjasneje odsevata v načinu delovanja vernikov, da bi poslanstvo Cerkve moglo bolje ustrezati posebnim razmeram današnjega sveta. Treba je sicer priznati, da se zemeljska družba po pravici posveča svetnim skrbem in da se pri tem ravna po svojih načelih. Toda prav tako po pravici odklanjamo tisti pogubni nauk, ki si prizadeva zgraditi družbo ne oziraje se na vero in ki nasprotuje verski svobodi državljanov in jo uničuje.

jz



Vzhodna stran je najbolj skrivnostna in najbolj deviška stran sveta. Kakšne čudne gore vidi oko, ki gleda na vzhod z razglednega stolpa Ljubljanskega gradu. Sama nenavadna

imena! Menina, Špilek, Limbarska gora, Murovica, Cicelj, Slivna, Roviškovec, Jablanščak, Kum, Jančje, Vnanjarje, Babna gora, Prežganje, Jerajček, Golovec in Pugled.

Človek bi ta imena vzel v roke in se valjal in premetaval z njimi po tleh kot z mlado ži-

Stajerska

valjo, ali pa jih oblizoval kot preslasten sadje, dokler ne bi prišel sodnik ter izrekel obsodbe: vsa ta imena so čista izmišljotina, kdor se bo z njimi igral, bo obsojen v imenu najvišje morale. In vendarle se ta imena valjajo po ustih že stoletja in stoletja in stoletja in stoletja se okoli njih razvija slovenska usoda. Gozd, dрова, sedemletno čakanje, hmelj, rudniki, koščeni možje, nedeljske pijače, uboji, konji, koruza, vesela jutra, sonce, sonce, sonce.

Jože Javoršek

šola za odrasle

Prejšnji teden je povabila odlična družina mojega prijatelja Miklavža, viteza in kavalirja, na večerjo. Miklavž se je obračal dolgo časa čisto v redu. Pri pečenki se ga je polastila smola, da mu je zdrnil kos mesa najprej na hlače in potem na tla. Miklavž, bister kakor je, je hitro spregledal nevarni položaj in nikakor ni mogel dopustiti, da obvisi krivda na njem. Kot bivši športnik je pod mizo sunil uporni košček pečenke v smeri proti ravnatelju Merljaku.

Ko je videl, da je uspel, se je sam pri sebi kar pregrešno veselil... Da, tak, je moj prijatelj Miklavž.

Skromnost je odlična čednost, ampak ne vedno. Kadar je pretirana, je smešna. Kmečka nevesta.

Če ti ponujena jed diši, če je kosilo odlično, se nič ne brani, ne reci: „Hvala lepa, kaj pa mislite?“ ali „Ah, vas bom preveč oškodoval.“ Tudi se ne spozabi in ne reci, da si že večerjal, ali pa da moraš še tja in tja na večerjo. To bi gospodinji najbrže ne naredilo posebnega veselja.

Gospodinji bo napravilo veselje, če boš uzel od ponujenih jedi dvakrat, tudi trikrat lahko, če ti diši.

Glede obiskov bi v splošnem veljalo:

Ne vdirajmo na obiske k ljudem, ki so močno zaposleni. Ne vdirajmo na obiske k ljudem, ki imajo majhno stanovanje ali pa mogoče stanujejo samo v najeti sobi.

Prav poseben užitek naredimo vsaki hišni gospodinji, ki pričakuje opoldne družino na kosilo, če jo obiščemo okrog enajste ure in ji počasi in prepričljivo razlagamo, kako nam je budo, ker se ob teh urah nimamo kam dati...

Tisti, ki velja za šaljičca, ima težko stališče v družbi. Od njega pričakuje vsakdo dovtipa, zabave. Tak šaljičec najpametneje stori, če molči.

Umetnost lepega pogovora je velika umetnost. Največji mojster je tisti, ki zna — poslušati. Sploh drži, da je umetnost lepega pogovora bolj v tem, da ga znaš poiskati v drugih, kakor pa ga sam razkazovati...

Če ti je na tem, da bodo znanci o tebi lepo govorili, govori tudi ti, bratec, lepo o njih. Moj prijatelj Miklavž je sicer mnenja, da bodo govorili tudi potem slabo — ampak to nič ne dé.

V gledaliških igrach je zadeva navadno taka: kakor hitro neka oseba odhaja in zapre vrata za seboj — planejo osebe, ki so ostale na odru, po odišli in ji nalože vse smrtne grehe na pleča.

To je v teatru tako! V življenju in družbi je seveda drugače! Popolnoma drugače...

Človek, bodi milostljiv!

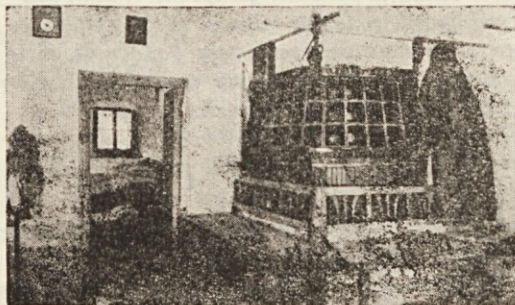
Kazimira Grenčico večkrat vabijo na večerjo. Rajši kot da bi razlagal, zakaj ne more priti, kar obljubi in potem — ne gre.

Tam pa čakajo.

Grenčica, misli, da je prefrigan, pa je samo — nesramen. Gospodinja je pripravila posebno večerjo; ves popoldan se je trudila, gospodar je tudi odložil važen sestanek, Grenčice pa ni...

Ne obljubljal ne obiskov ne ničesar drugega, česar ne misliš ali ne moreš izpolniti. Če si pa obljubil in ne moreš iti, takoj obvesti. Pojdi sam, telefoniraj, telegrafiraj, pošlji ne vem koga, toda — sporoči. Ni večje brezobzirnosti in hujšega znaka pomanjkanja srčne kulture, kakor pustiti ljudi čakati...

Ljudi, ki ti niso po volji, ne vabi ali ne povabi več. Vražjega dečka pa, ki se zna odkrito nasmejati in ti je pogodu, povabi ne glede na to, da ti je vžgal s cigareto luknjo v namizni prt. Če se je zgodila nesreča vpricho te-



Naši predniki so se greti ob takih pečeh

be, mu ponudi pepelnik, da ga postavi na luknjo in s tem skrije svojo nesrečo.

*

„Točnost je kraljevska čednost“. Vendar — kljub vedno hitrejšim prometnim sredstvom —



vzporedno s kralji in monarhijami — izginja iz našega življenja. Pri osebnih sestankih skušajmo biti do minute točni. Pri večjih sestan-

kih, pri slavnostnih večerjah je nekako dopušten, kakor so nekoč pri nas pravili, „akademski firkelc“ ure ...

Netočni ljudje so sicer kakor tatovi: kadar jih primeš, vedno imajo kak izgovor ... Netočnost je ena najfinejših oblik ... najfinejših oblik brezobzirnosti, torej nevljudnosti.

*

Včasih pa najdemo v družbi ljudi, ki mislijo, da morajo venomer komu „kaditi“. „Kajenje“ pa je ne samo škodljiva zadevica — in pa večinoma nepotrebna, saj po navadi že vsi dovolj zase poskrbimo ... —, ampak tudi nerodna. Če „kajenje“ ni osnovano na krepkih temeljih, je rezultat navadno zelo nasproten ...

*

Služkinji daš lahko napitnino in tudi lahko noč ji lahko voščiš. Prav nič hudega se ne bo zgodilo.

Ko čakaš zunaj na hodniku na dvigalo ali ko odhajaš po stopnicah navzdol, ni nujno, da si zažvižgaš „O, zdaj gremo ...“ O. Š.

Vsak dan, ko je na poti z dela na križišču prestopil z enega avtobusa na drugega, je še nekoliko omotičen od vročine v topilnici, kjer so loščili lončene ploščice, videl avto iz aluminija in vpognjenega stekla, oblit s hladno ne-

avto

onsko svetlobo. Bil je neznaten mlad mož, ki so ga cenili kot zelo delavnega, ki pa je, kar se tiče prikupnosti in šaljivosti pri dekletih, izizzival le sočutje in posmeh. In vsak dan je po delu stal pred bleščočim avtom in si mislil, da bi bilo, če bi ga imel, vse drugače.

Nekega dne se je neznatni mladi delavec pripeljal pred vrata tovarne v tem novem, lepem avtomobilu, v tem blišču kroma in stekla. Avto se mu je ponudil: „Kupi me! Vzemi me!“ Prodajavec je dodal: „To ni avto, gospod, to ste vi sami: vaš uspeh, vaša bodočnost, vaša osebnost. S tem avtom ste neudržljivi.“ Ker mladi delavec ni bil poročen, je prodal pohištvo. Ker je šel o njem dober glas, da je priden in delaven, je dobil tudi poroke. Nekaj je dal na račun, podpisal pogodbo o plačevanju na obroke in zdaj je izstopil, okoli njega so prijatelji, nežno je božal svoj avto in vsi so ga občudovali.

Avtomobil pa je govoril: „Ta, ki sem ga prevzel, misli, da ima mene. Ta, ki sem ga

obsedel, misli, da sem njegova last. Ta, ki sem si ga vzel, misli, da je moj gospod. Toda rad se mu predam, lahko se požinem in kar drhtim od vneme, čeprav je delavec. Kupil me je. Plačuje zame. Zaljubljen je vame. To mi je všeč. Ko me je pogledal, mu je zaprlo sapo. Kljub temu me je strokovnjaško preizkusil, ali roke so se mu tresle. Neznaten je, a ljubi me, z mano ravna nežno, četudi ne brez moči. Ti mladi možje nas ljubijo bolj ko svoja neumna dekleta iz krvi in mesa.“

Nič več ni bil neznaten. Ob nedeljah se je vozil s prijatelji po deželi. Neko dekle se je začelo zanimati zanj. Da bi lahko plačeval obroke in vse drugo, je moral vzeti ob svojem napornem delu dodatno zaposlitev kot nočni delavec na neki stavbi. Spal je komaj po štiri ure, bil je neprestano utrujen. Toda lepi avtomobil je mamil k čedalje večji hitrosti. Prebiteval je vse druge in se počutil kot zmagovalvec ...

*

V poročni noči je bilo slišati v hiši, kjer sta si najela stanovanje, težke korake. Lesene stopnice škripljejo. Potem je vse tiho. Ženin je mrtev. Njegovi stisnjeni zobje in črno zabuhli obraz izražajo grozo. Mlada žena je ob pamet.

Kako se je zgodila nesreča, se ni dalo zgotoviti. Najbrž je zaspal za krmilom. Avtomobil je bil le še razbitina. E. F.

ARGENTINA — Slovenci so romali na argentinsko božjo pot Lourdes pri Buenos Airesu. Zbralo se je mnogo ljudi.

Zbor „Gallus“ je nastopil v vrsti koncertov, ki jih organizira Zveza pevskih zborov Velikega Buenos Airesa. Zbor je pel le dela slovenskih avtorjev: Gallusa, Vrabca, Pahorja, Poliča in nekaj narodnih.

Med prosvetnimi večeri je omeniti predavanje g. Sodje „Vloga staršev ob problemu spolne vzgoje doraščajoče mladine“, g. Kremžarja „Pogled na Slovenijo v svetu in njeno organizacijo“, dr. Šimenca „Razvoj in perspektive južnoameriškega trga“, g. Smersuja „Papeška okrožnica Napredek narodov“, dr. Brumna „O sporu med rodovi v emigraciji“, dr. Žaklja „Potovanje po Bližnjem vzhodu“ (s skioptičnimi slikami), predvajanje glasbenih filmov pod naslovom „Večer simfonične glasbe“ z razlago prof. Geržiniča.

V Slovenski hiši, osrednjem prosvetnem domu Slovencev v Argentini, so na Slomškovi praznovanju igrali igro „Palčki“. Režiral je nadzornik Petelin.

V Slovenski vasi je priredil tamkajšnji otroški zbor koncert slovenske pesmi. V Berazateguiju je pa tamkajšnji mladinski oktet pripravil svoj koncert.

Za dijake slovenskega srednješolskega tečaja sta pripravila prof. Geržinič in režiser Jeločnik večer z naslovom „Ob stoletnici ustanovitve slovenskega gledališča srečanje z Ivanom Cankarjem.“

Izredno lepo je uspela nova satirična komedija Joža Vombergarja v petih dejanjih Martin Krpan. Petkrat so igrali to novo komedijo. Najlepše je bilo takrat, ko

so učitelji in učiteljice napolnile dvorano s šolskimi otroki. Značilnost igre je njena folklornost in ljudskost, saj je pisatelj Levstikovemu besedilu dodal še mnogo folklorističnega blaga izpred Levstikovega časa. Poleg 21 posameznih vlog so nastopali še stražarji, moška in ženska gospoda in otroci.

Dr. Brumen je izdal knjigo „Iskanja“. Naslovi poglavij so: Brez vodnikov in luči,

na Dolenjskem, kjer je bil Baraga krščen. Sveča bo stala na Baragovem grobu v Marquettu.

KANADA — Prvi Slovenski dan v Montrealu je lepo uspel, čeprav so se nekoliko boječe lotili tega dela. Toda to leto je tam svetovna razstava in je bilo treba narediti nekaj lepega in velikega tudi za slovensko skupnost. „Bog ohrani Slovence, ker umreti nočejo“, je bila

Slovenci po svetu

Od načel do dejanj, Misli o kritiki, Naseljenci in narodnost, Največja pa je ljubezen.

Tednik Svobodna Slovenija je posvetil eno zadnjih številk žrtvam komunističnega nasilja v letu 1942 v Sloveniji v razdobju od umora dr. Ehrlicha do umora dr. Natlačena. Objavljena imena pobitih so samo majhen del žrtev revolucije.

ZDA — Slovenci v Clevelandu imajo tudi svojo pristavo. Ta je velika in lepo urejena. Ima plavalni bazen, kegljišče oder, leseni most čez potok, skakalnico in vinograd. Ob vzhodu je spominska kapelica za padle protikomunistične borce. Na pristavi je udi velika dvorana z balkonom, tako da morejo biti v njej družabne prireditve tudi ob slabem vremenu.

Iz Marquette je preko Lurda, Pariza in Salzburga prišlo 25 slovenskih romarjev h Gospe Sveti. S seboj so prinesli veliko svečo, dar sedanjega marquetteškega škofa. Svečo so prižgali v cerkvi Gospe Svete in v Dobrnič

vsebinskega nagovora pri dopoldanski prireditvi. Popoldanska prireditev s petjem in govorom in veselim melodijami pa se je končala pozno zvečer.

V Windsoru živi okrog 400 Slovencev. Pri praznovanju stoletnice obstoja kanadske države so nastopili tudi oni. Na trgu pred mestno hišo so slovenska dekleta v narodnih nošah zaplesala ples „Mi se imamo radi“. Med alegoričnimi vozovi je bil v sprevodu tudi slovenski: na vozu, okrašenem z vencem in tremi slovenskimi zastavami je bilo pet deklet in trije fantje v narodnih nošah. Velik napis jih je predstavljal gledavcem. Na sejmu s stojnicami, ki so jih pripravile posamezne emigrantske skupine, so Slovenci na eni strani upodobili gorenjsko okno z nagelj, rožmarinom in roženkravtom, na drugi pa razstavili gorenjsko narodno nošo, šopek cvetja in ribniško suho sobo. Ob zastavo in napis „Slovenci“ so pritrdili še vrsto pokrajinskih slik iz Slovenije. Ljudje so se v skupinah ustavljali pred slovensko stojnico.

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

POLOM V VELENJU

Največji od vseh gospodarskih polomov ter škandalov komunistične uprave je Energokemični kombinat Velenje — EKK Velenje. To naj bi bila veleplinarina, v kateri bi vplinjali slabokvalitetni velenjski lignit, plin pa nato po plinovodih razpošiljali v vsa večja slovenska mesta za industrijo in gospodinjstva.

Izvršni svet SR Slovenije, ki je prevzel garancijo za izvedbo in financiranje te veleplinarne, je moral priznati, da ne bo mogel preskrbeti predvidenih finančnih sredstev za gradnjo EKK Velenje. Tedaj se je komunistična uprava morala odločiti za likvidacijo EKK Velenje, in to potem, ko je za že od vsega začetka ponesrečeni načrt porabila 115 milijonov novih dinarjev, ki so čista izguba, ki jo bo morala plačevati slovenska republika, t. j. slovenski davkoplačevalci. (Buenos Aires, 31. avgusta 1967, str. 2).

Katoliki GLAS

UBOGA REFORMA

Če bi hoteli s splošno besedo označiti sedanje gospodarsko stanje v Jugoslaviji, bi ga morali z besedo stagnacija, zastoj. Uradni komunisti te besede ne marajo, zato rajše govorijo o stabilizaciji cen. Ena in druga beseda pa pomenita počasnejše naraščanje proizvodnje.

Zastoj se kaže predvsem v velikih zalogah surovin, izdelkov v proizvodnji in izdelanega blaga... To sicer nazadnje še ne bi bilo tako strašno, čeprav leži v zalogah zamrznjenih okoli štiri bilijone dolarjev (bilijon je tisoč milijard), če bi se dalo to blago na kak način spraviti na trg. Toda kaj, ko je veliko blaga izredno slabe kvalitete ter zaradi dolgotrajnega ležanja pokvarjenega ter je že tudi prišlo iz mode.

Druga temna plat sedanjega jugoslovanskega gospodarstva je zadolženost večine podjetij, ki ne plačujejo v redu svojih obvez... Znesek

neporavnanih računov znaša okrog dva bilijona za vso Jugoslavijo. Od tega trpi največ Slovenija, ki ima na milijone zamrznjenih terjatev.

Reforma je dalje potisnila dinar na stranski tir kot splošno... plačilno sredstvo. V Sloveniji se plačuje kar s tujimi valutami.

Reforma je zrahljala tudi tako imenovani „družbeni sektor“. Zmeraj bolj se uveljavlja zasebna pobuda... Družbena stavbna podjetja gradijo vedno manj. Prvič zidajo samo draga stanovanja, drugič pa je gradnja pogosto zelo površna in iz slabega materiala...

Nadalje je reforma rodila brezposelnost, in to veliko večjo, kot jo je režim sprva predvideval. Oblast se je s tem sprijaznila in odhoda delavcev, tudi strokovnih, ne zadržuje...

Končno bi omenili še eno posledico reforme: ni samo manj dela, je tudi manj zaslužka. Ljudje so prisiljeni, da začno živeti skromneje... Reforma je pokazala, da je jugoslovanski življenjski standard napredoval pod komunizmom veliko bolj počasi, kot je napredoval v deželah, kjer vlada svobodna demokracija. Tega pa seveda režim za nobeno ceno noče ne priznati ne o tem govoriti...

Prihodnje tri do štiri mesece se bo pokazalo, ali bo gospodarska politika Titovih strokovnjakov vzdržala pritisk, ki ga je povzročila sedanja stagnacija. Trenutno izvaja najhujši pritisk socializirano poljedelstvo, ki zahteva posojilo, katero naj bi šlo v bilijone dolarjev. Vlada nima denarja razen pri Narodni banki. Ako se bo k njej zatekla po nove bankovce, tedaj je pričakovati hudo inflacijo. Z njo bo pa tudi klavirno propadla toliko opevana gospodarska reforma. Treba bo pričeti drugače in z novimi ljudmi, kar vse bo gotovo imelo globok odjek v političnem dogajanju države. (Gorica, 10. avgusta 1967, str. 1).

Glas
SLOVENSKE KULTURNE ARHIVE
191. 2. 19. VARNOST NA SLOVENSKEM TRGOVINI 191. 2. 19.

OVIRE „TEHNIČNEGA ZNAČAJA“

Hudo žalitev je zagrešil pravkar izišli prvi del „Slovenske književnosti 1945—1965“ (Avtorji Boris Paternu, Helga Glušič-Krisper, Matjaž Kmecl). Obsega liriko in prozo, za dra-

matiko in esejistiko pa je drugi del v enakem obsegu tik pred izidom, vsega torej okr. 800 strani pregleda slovenskega slovstva za pretekli dve desetletji.

Grobovi v domovini so nad desettisoči izravnani, v tem slovstvu pa so izravnali pravico in resnico in pokopali v njihovih grobovih vse tisto, kar je v tem času slovenska emigracija in zamejska kultura ustvarila in to pod neizmerno težjimi pogoji kot oni v domovini v letih 1945—1965. Dobro se zavedamo, zakaj moramo iskreno verjeti v izgovarjanje avtorjev lepe knjige, ko pravijo, da sicer vedo, kaj je slovenska kultura ustvarila v tem času v emigraciji in zamejstvu, toda „težave tehničnega značaja“ so krive, da obdelava ni bila mogoča.

Na ene prvih sej odbora Slovenske kulturne akcije je bilo takoj po ustanovitvi v februarju 1954 sklenjeno, da bo npr. naša ustanova pošiljala vse publikacije in ves tisk vsem vodilnim ustanovam in knjižnicam v Sloveniji. Prilagali smo listke „V oceno“ ali „V zamenno“; nobena publikacija ali list ni bil vrnjen, seveda pa nismo nikdar nič prejeli v zameno in nič ni bilo ocenjeno.

Josip Vidmar je kot predsednik SAZU eden izmed vidnih nosilcev režima. Toda kakor je kot predsednik OF in pozneje kot dejanski nosilec suverenosti slovenske ljudske republike Slovenije v juniju 1945 pristajal na pokol v Kočevskem Rogu, je tudi tokrat izvedel podobno likvidacijo, ki ni ranila samo slovenskih kulturnih delavcev v emigraciji, ampak tudi avtorje knjige in z njimi vse tiste kulturnike v domovini, ki dobro vedo, kaj je režim in kaj je ljudstvo — tu in tam. (Buenos Aires, 25. avgusta 1967, str. 8).

TEŽAVE KARDINALA ŠEPERJA

Frankfurter Allgemeine Zeitung, eden najuglednejših zahodnonemških in tudi evropskih dnevnikov, je priobčil esej „Kardinal v Zagrebu“, ki ga je po pogovoru z dr. Šeperjem napisal njegov urednik Thomas Ross. V njem pravi med drugim: „Ni križar, ni duhovnik, ki bi šel s povzdignjenim križem v boj proti komunizmu. Toda Franjo, kardinal Šeper, katoliški nadškof zagrebški, predsednik jugoslovanske škofjovske konference, tudi ni mehak, popustljiv mož, in ne kompromisar. Ko je bil

apostolski delegat za Jugoslavijo na nastopnem obisku pri slovenskem ministrskem predsedniku Smoletu v Ljubljani, je bil ondi navzoč belgrajski nadškof Bukatko, ne pa kardinal... Kardinal Šeper ni nikoli privolil v sporazum med Vatikanom in med jugoslovansko državo...“

Ta načelnost se kardinalu očitno maščuje, zakaj, kakor piše Frankfurter Allgemeine, se „državna podpora omejuje na subvencijo bogoslovni fakulteti v Ljubljani in bogoslovni visoki šoli frančiškanov v Sarajevu, na prispevke za obnavljanje umetnostno-zgodovinskih stavb in nazadnje na vplačilo deleža v pokojninski in socialnozavarovalne sklade po državi favoriziranih „duhovniških organizacij“. „Bogoslovna fakulteta v Zagrebu ne prejme nič in je prav tako navezana na prostovoljne zbirke semenišča po vsej deželi...“

Letošnje poletje so bile velike jubilejne slovesnosti v Marijinem Celju na Gornjem Štajerskem; tamošnje svetišče velja kot zgodovinsko izhodišče za širjenje krščanstva v Vzhodni Evropi in so se slovesnosti udeležile velike skupine romarjev tudi od tam, zlasti slovanske. Kardinal Šeper je organiziral hrvaško romanje in se je prijavilo nad 25.000 hrvaških vernikov. Toda komunistične oblasti so zadnji hip romanje prepovedale in torej tokrat pri oviri ni bilo nobene krivde na avstrijski strani. To je bil udarec partije proti kardinalu. Na romanje je smel samo kardinal Šeper sam in celo brez spremstva in pomoči svojega tajnika. Letos je kardinal tudi pripravil veliko gradbeno akcijo za gradnjo in obnovo svetišč, pa mu oblasti delajo silne ovire pri podeljevanju stavbnih dovoljenj in ni gotovo, če bo kardinal mogel načrt izvesti. (Buenos Aires, 25. avgusta 1967, str. 3).

TITOV „KRONSKI SVET“

Kot pomemben ukrep k demokratizaciji Jugoslavije je večina časopisja v svetu ocenila tako imenovano rotacijo in učila svoje bravce, da je z majskimi spremembami na vodilnih mestih „stara garda“ izročila ključne položaje mlajši generaciji. Toda obenem, ko je druga in tretja generacija prišla na mesta, ki so bila več ko dvajset let v rokah istih ljudi, se je prva stara garnitura rešila v novoustanovljeni „svet narodne obrambe“, ki je nad-

rejen t. i. zveznemu izvršnemu svetu (centralni vladi v Beogradu). Tito, ki je po zadnji ustavi dosmrtni predsednik jugoslovanske tvorbe, je v nadvlado imenoval Vladimira Bakarića, Krsta Crvenkovskega, Ivana Gošnjaka, Radeta Hamovića, Edvarda Kardelja, Mileta Kuprešanina, Ivana Mačka, Kočo Popovića, Djura Pucarja, Vidojeva Smilevskega, Petra Stambolića, Mihajla Todorovića, Zdenka Ulepića, Jovana Veselinova, Ljuba Vickovića in Svetozarja Vukmanovića.

Tako je monarh Tito dobil kronski svet, privilegiranci novega razreda pa so ohranili svoje stare privilegije pod novimi naslovi. V narodnostnem pogledu pomenijo majske spremembe okrepitev srbskega elementa. (Buenos Aires, 10. avgusta 1967, str. 2).

odgovarjamo

PREUREDITEV RIMSKE KURIJE

Bral sem o preureditvi Rimske kurije. V čem je ta preureditev? —

18. avgusta je sv. oče Pavel VI. objavil apostolsko konstitucijo za vodstvo vesoljne Cerkve o preureditvi Rimske kurije.

Najvažnejše novosti so: Državno tajništvo, ki je imelo doslej tri oddelke, se razdeli v Državno tajništvo in Svet za javne zadeve (nekako zunanje ministrstvo). Obe tajništvi bo vodil isti kardinal. Na novo so ustanovljeni Gospodarska prefektura (nekako finančno ministrstvo), Upravno sodišče in Urad za statistiko.

Kongregacije (devet po številu) so preurejene in preimenovane pod vidikom, da bi čimbolj ustrezale pastoralnim potrebam časa. Poslej se imenujejo: kongregacija za verski nauk (do l. 1965 sv. oficij), za vzhodne Cerkve (doslej za vzhodno Cerkev), za škofo (doslej konzistorialna), za disciplino zakramentov, za obrede, za duhovnike (doslej koncilska), za redovnike in svetne ustanove (doslej za redovnike), za katoliški pouk (doslej za semenišča in univerze), za evangelizacijo narodov ali za širjenje vere (prej za širjenje vere).

Člani kongregacij z vsemi pravicami in dolžnostmi bodo poleg kardinalov tudi krajevni škofje (za vsako po sedem). Poslovna doba za prve in druge bo trajala pet let. Za uskladitev dela v papeških uradih bodo odslej redni sestanki kardinalov prefektov vseh kongregacij pod predsedstvom kardinala državnega tajnika. To bo nekak Svet ministrov, kateremu bo predsedoval državni tajnik.

Zveza med Apostolskim sedežem in krajevnimi škofi se bo vzdrževala preko škofovskih konferenc.

Ob preureditvi kurije je papež rekel: „Spremembe niso sicer zelo velike, toda nekatere so le pomembne, ker bodo pripomogle, da bo ta organ postal učinkovitejši in v skladu z željo koncila bolj mednaroden.“

SE JE OHRANILO SVETO PISMO BREZ NAPAK?

Večkrat mislim, kako se je ohranjalo besedilo evangelijev skozi stoletja, da je prišlo do nas nepokvarjeno. Ali se niso vrinile napake v besedilo? — I. P., Francija

Izvirni rokopisi so prišli iz rok svetopisemskih pisateljev v času med letom 50 in 100 po Kr. Med njimi in med prvimi ohranjenimi papirnimi rokopisi z odlomki ali z nekaterimi poglavji evangeljskega besedila je komaj 50 do 100 let presledka, a med prvopisi in najstarejšimi pergamentnimi rokopisi s celotnim besedilom naših evangelijev in apostolskih listov komaj tri cela stoletja. Ta doba je malenkost v primeri s časovno razdaljo med izvirnimi rokopisi starih grških in latinskih klasikov pa med najstarejšimi najdenimi rokopisi. Ta časovna razdalja znaša pri grških in latinskih klasikih največkrat 12 do 16 stoletij.

Glede na časovno razdaljo med prvimi znanimi prepisi in izvirnim besedilom zavzema torej nova zaveza v primeri z drugimi knjigami starega veka zares izjemno stališče. Isto velja tudi glede na število ohranjenih rokopisov. Vseh rokopisov nove zaveze je po raznih knjižnicah ohranjenih do sedaj znanih nad 4700. Od teh rokopisov jih okoli 50 obsega vse knjige nove zaveze, ostali le posamezne dele, nekateri samo kratke odlomke. Najstarejši rokopisi s celo novo zavezo segajo v 4. stoletje, odlomki na papirih celo v prvo polovico 2. stoletja.

Poleg rokopisov izvirnega besedila nove zaveze je ohranjenih še veliko število rokopisov, ki obsegajo prevode evangelijev in drugih novozaveznih knjig.

Kakšno zgodovino ima za seboj svetopisemsko besedilo, ki so ga pred 19 stoletji dali čistega iz rok sveti pisatelji?

Besedilo novozaveznih knjig se je skoraj pol-drugo tisočletje širilo s prepisovanjem. Najprej

so pisali na pápirus, ki so ga izdelovali iz pá-pirove rastline, rastoče na bregovih Nila. Od 4. stoletja dalje so vedno pogosteje uporabljali pergament, izdelan iz oslovskih, telečjih, antilopjih, zlasti pa ovčjih kož. Šele v 10. stoletju so začeli polagoma uporabljati papir iz bombaža in platna.

Nešteterkrat so prepisovali ne samo izvirno besedilo, ampak tudi besedilo prevodov, ki so nastajali že od 2. stoletja dalje. Pri tem mehaničnem delu je bilo neizogibno, da so se v besedilo vrinile pomote, ki so skalile čistost prvopisov, čeprav vsebine same niso spremenile. Napake je največkrat povzročila nepazljivost prepisovavcev.

Ko je svetopisemska znanost v zadnjih dveh stoletjih odkrila celo vrsto starih rokopisov z izvirnim besedilom in besedilom starih prevodov ter jih začela proučevati glede na njihovo sorodnost, je bilo mogoče uspešno izboljševati svetopisemsko besedilo. Strokovnjakom je po dolgotrajnem, zelo resnem in zamotanem študiju naposled uspelo besedilo očistiti vseh kasnejših popravkov in sprememb ter z uporabo splošno priznanih načel vzpostaviti besedilo, ki je skoraj do najmanjših podrobnosti skladno z besedilom prvopisov.

RAZVOJ V STVARSTVU

Znano je, da so se katoliški teologi skraja zelo upirali misli, da bi se svet razvil iz preprostejših oblik v zamotanejše. Kako je moglo tega priti? — Z. E., Nemčija

Vzrok za tako ravnanje katoliških znanstvenikov je bil v preveč ozkem in togem pojmovanju navdihnjenja in nezmotljivosti svetega pisma. Pojmovali so sveto pismo kot dokument nespremenljivih spoznanj, veljavnih do konca časov. In vendar bi morali znati ločiti bistveno od nebitvenega, večno nespremenljivo od časovno spremenljivega. Iz tega je sledilo silno skromno pojmovanje ustvarjenosti. Ustvarjenost je bila zanje neka dokončnost in dovršenost, za razvoj ni bilo mesta.

Naravoslovna znanost se je že ob prvih korakih v svet nepoznanega srečala z nujnostjo razvoja. Razvoj je postal nekaka abeceda znanosti. Kdor jo je v imenu razodetja preveč omejeval ali tajil, je veri le škodoval, ker je pripregal nauk o Bogu k vozu starih navčnih nazorov, ki jih razum ni mogel potrditi.

Sprva se je dozdevalo, da je prepad med podmenami razvojne teorije in svetim pismom nepremostljiv. Danes sodi ta strah že bolj med zgodovinske spomine. Razvojne teorije so danes del naravoslovnih znanosti. Seveda pa ostajajo, dokler niso dokazane, le delovne podmene (hipoteze). Teologi smejo protestirati proti tem razlagam, če je z njimi prizadeta kaka bistvena teološka resnica.

Pravda o razvoju še vedno ni končana. Dejstvo samo je dokončno izpričano, nejasne pa so meje in nerazložena pot, ki jo je božje stvarstvo prehodilo od začetka do danes. Pravovernosti misel razvoja kaj malo nasprotuje. Ostaja pa za katoliške razlagavce svetega pisma še nemalo težav, ker je vprašanje dokaj zamotano.

Razvoj moramo razumeti kot božjo stvariteljsko modrost na delu, nadaljevanje stvariteljskega dela in neprestan dokaz božje navzočnosti v svetu. Naravni zakoni niso vklesani v svet kot enkratni in nespremenljivi diktat, temveč so v skladu z življenjskim zagonom, ki priča o večnem božjem delovanju. Samo sveto pismo govori, da pričakujemo novo nebo in novo zemljo. Kako naj razumemo to končno preobrazbo človekove usode in sveta, če je vse že s stvarjenjem doseglo svojo končno podobo? Nova zemlja in novo nebo bosta uredničena šele takrat, ko bo zakonitost našega sedanjega sveta zrela za ta prehod v novo ravnino bivanja.

ŠE O ROMANJU NA BREZJE

Ljuba Gorenjska ravninal! Zaživela je kakor pesem. Na Brezje romajo ljudje od vseh strani peš, z vlaki, s kolesi, z avtomobili in avtobusi.

Program je bilo treba spremeniti. Zaradi navala romarjev so bile na trgu pred cerkvijo ne samo glavna slovesnost, temveč tudi večerna in jutranja. Oblačno nebo se je razjasnilo. Karavanke in Julijci so sijali v zabajajočem soncu, za očakom Triglavom pa je ždel oblček kakor „pušljica“ za klobukom.

Ko bi ne bilo procesije z lučkami, bi nekaj manjkalo. Ogenj je plapolal ne samo v rokah, temveč tudi v očeh. Litanije, Marijine pesmi so odmevale kilometre daleč. Voditelji petja v skupinah so bili predvsem možje in fantje. Tudi zvonjenje in potrkavanje čudovito uglasenih brezjanskih zvonov je prispevalo svoje. Cerkev je bila vso noč nabito polna. Sedeži za „prenočevanje“ v klopih so bili seveda že davno „oddani“.

Angelska nedelja se je prebudila v jasnem jutru. S prvo zarjo so začeli prihajati tudi prvi romarji.

Sprevod za glavno slovesnost ob 10. uri je bil zelo dolg. V njem so stopali vsi trije škofje, okoli sto duhovnikov in več kot sto narodnih noš.

Ljubljanski nadškof je molil prvič stalni del maše s posvetilno molitvijo v slovenskem jeziku. Romarji so nato v nepretrgani vrsti hiteli pred milostno podobo.

Razhod je bil brez zastoja. Reka vozil se je kakor po urejeni strugi razlivala proti Črnivcu in nato na vse strani.

Po DRUŽINI

Pri zdravniku.

„Dobro spite?“

„Kot polh.“

„Imate dober tek?“

„Kot volk.“

„In pijete?“

„Kot žolna.“

„Dobro vidite?“

„Kot ris.“

„No, potem morate pa k živinozdravniku.“

Zakonski mož: „Ko sem se ženil, sem jaz govoril, ona pa molčala. Ko sem se oženil, je ona govorila, jaz pa poslušal. Zdaj govoriva oba, sosedje pa poslušajo.“

Mož: „Res si nisem mislil, da si bom moral v zakonu gumbje šivati.“

Žena: „Kaj si si res predstavljal, da boš brez gumbov okoli hodil?“

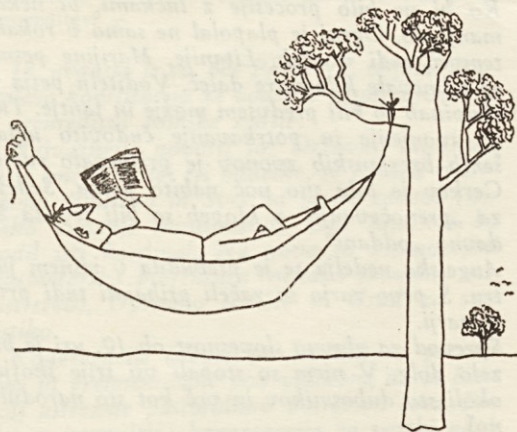
Otrok moli očenaš. Na lepem se ustavi in pravi:

„Malo počakaj, ljubi Bogec, da bom kihnil.“

„Zakaj so te črne maline rdeče?“

„Zato, ker so še zelene.“

Profesor kemije pri poizkusu: „Kakor vidite, sedaj nič ne vidite. Zakaj nič ne vidite, boste takoj videli.“



Zobozdravnik prikupni pacientki: „Zob mi lahko pustite za spomin.“

Pacientka: „Prav rada.“

Pomočnik: „Ali vam smem še jaz enega za spomin izdreti?“

„Kaj pa pomeni beseda konsekvanten?“

„To, da ni človek danes tako in jutri tako, ampak da je zmeraj tako.“

„Ali kaj mislite na tisti tisočak, ki sem ga vam zadnjič posodil?“

„O, pa kolikokrat! Kaj mislite, kje je sedaj?“

„Ali mi lahko posodiš tri tisočake?“

„Nemogoče, toliko denarja nimam nikdar pri sebi.“

„In doma?“

„Hvala, so vsi zdravi.“

Za dobro voljo

Plačilni: „Imate prosim?“

Gost: „Imam govejo glavo, svinjske parklje in telečji jezik.“

Na steni neke stanovanjske hiše je visel listek s sledečo vsebino:

„1. paragraf: Hišnik ima vedno prav.“

2. paragraf: Če bi se kdaj zgodilo, da bi hišnik ne imel prav, stopi avtomatično v veljavo 1. paragraf.“

Zdravnik bolniku: „Jemljite po dve tableti na dan ves čas, dokler boste še živeli.“

Otrok neznansko tuli. Pa reče žena možu, ki se brije: „Daj, ureži se no enkrat pošteno in mu naredi veselje.“

„Rekel sem ji, da je v vsaki rodbini kak tepec.“

„In ona?“

„Vprašala me je, če sem jaz edini sin.“

Vojaški zdravnik: „Torej ste kratkoviden. Kako mi to dokažete?“

Rekrut: „Ali vidite tisti žebelj na steni?“

Zdravnik: „Vidim.“

Rekrut: „Jaz pa ne.“

Žena možu: „Naši otroci so pa res reveži. Nikdar te ne vidijo. Preden vstaneš, so že v šoli in, preden se zvečer vrneš iz gostilne, so že v postelji. Pošlji jim vsaj kdaj pa kdaj kakšno razglednico.“

*

Gospa: „Kaj pa vam je, da beračite?“

Berač: „Hrom sem.“

Gospa: „Kako ste pa potem prišli v peto nadstropje?“

Berač: „Ne, ne, sem se zmotil. Nem sem.“

*

Učiteljica: „No, Tomaž, katera domača živil te zbudi, če nimate budilke?“

Tomaž: „Oče.“



SMEH OD DOMA

Nedavno tega so na tiskovni konferenci v zveznem zavodu za statistiko prvič povedali, da so se življenjski stroški znižali. Dodali so, da lahko več o tem izvemo v statističnem letopisu.

Lepo. Toda statistični letopis je lani stal 3.500 starih dinarjev, letos pa je treba zanj odšteti kar 50 novih ... (Delo, 11. 8. 67).

*

Na izložbenem oknu poslovalnice podjetja „Delikatesa“ ob Cesti Maršala Tita na Jesenicah je bilo 15. avgusta letos zapisano, da prodajajo „umetna gnojila, pantakon in svežo skuto“.

Predlagamo, da podjetje „Delikatesa“ neha prodajati — skuto. (Delo, 16. 8. 67).

*

V Radgoni so imeli minulo nedeljo praznik. Bilo je veliko izletnikov s te in one strani meje. Marsikdo je zavil v hotel „Grozd“ po tistem stopnišču, kjer je napis: Stalna poskušnja jugoslovanskih vin. Bilo je zaprto. Šef restavracije je pojasnil: „Poletje je, sezona, pa smo malo zaprli.“ (Delo, 18. 8. 67).

*

Nišljje so leta hrepneli po javnem kopališču. In zdaj so ga dobili. Arheologi so odkopali javno kopališče iz IV. stoletja. (Delo, 20. 8. 67).

*

Na zadnji seji občinske skupščine Ljutomer so odborniki očitali gostinskemu podjetju, da nimajo posluha za bolj gospodarno razporejanje dohodka. Direktor gostinskega podjetja „Jeruzalem“ je povedal vzrok za to: večje dajatve in nekatere podražitve. Za primer je navedel podražitev vode.

Samo da se ne bi v kaki gostilni zaradi drage vode še vino podražilo! (Delo, 26. 8. 67).

Občinska skupščina na Jesenicah je na zadnji seji med drugim sprejela odlok o dopolnitvi odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. (Delo, 28. 7. 67)

*

Pred kratkim je morala caravella, ki prevažala turiste na liniji Zagreb—Zürich, počakati na letališču, da so ji popravili pokvarjeno kolo. Popravek je trajal samo deset minut, toda preden so mehaniki prišli z nekega sestanka, je preteklo nekaj manj kot — štiri ure. (Delo, 7. 8. 67)

*

Skupina delavcev niškega avtobusnega podjetja „Niš-ekspres“ je na najbrutalnejši način obračunala s svojim direktorjem. Izvlekla ga je iz njegove pisarne in na silo vrgla čez meter in pol visoko ograjo. (Delo, 2. 8. 67)

*

Pri nas smo odpravili razrede — na železnici.

*

Prišla je direktiva, da ne bodo več pošiljali direktiv.

*

Če odprete okno v svet, se morate sprijazniti s tem, da skozi okno včasih zapiha tuj veter.

*

Nekaterim se tako zelo mudi v komunizem, da zahtevajo od države vsako leto hitrejši avtomobil.

*

Povej mi, kakšen avto imaš, pa ti povem, kdo si.

*

Nekateri imajo komunizem že v socializmu.

*

V socializmu so jasnovidci brezposelni.

*

Država — to so oni!

Žarko Petan

Anglija

Kot posebna narodna skupina smo se Slovenci iz Bedforda z nekaterimi gosti iz Londona tudi letos udeležili narodnega romanja v Walsingham. G. J. Markuža je 20. avgusta maševal v tamkajšnji župnijski cerkvi. Seveda smo se pa udeležili tudi vseh drugih slovesnosti. Ni manjkalo pesmi in veselja ves dan in ko smo se zvečer vračali na svoje domove.

G. Markuža se je poslovil in se vrnil v Trst. Poleg njega so se iz slov. duhovniškega zavoda v Rimu to poletje mudili pri nas še gg. E. Škulj in Fr. Rozman, da se izpopolnijo v angleščini na jezikovnih tečajih. Zraven moramo prišteti še bogoslovca Demšarja.

V oktobru pa se bo poslovil tudi g. M. Grgič iz Zadra, ki ste ga lahko srečali zadnja tri leta v „Našem domu“. Študiral je umetnost, obenem pa pomagal pri dušnem pastirstvu. V Bedfordu smo se že konec julija poslovili na posebnem večeru od njega, v Londonu pa bo slovo v teh dneh. Iz srca smo gospodu Marjanu hvaležni za vse dobro, ki ga je storil med nami. Želimo pa tudi, da nas kmalu spet obišče.

Avstrija

Gornja Avstrija. Zaenkrat je slovensko bogoslužje na Gornjem Avstrijskem na dveh krajih: vsako nedeljo v Linzu v uršulinski cerkvi (Landstraße) ob deveti uri. Pol ure pred mašo je priložnost za sv. spoved. Vsako tretjo nedeljo bo še naprej prihajal maševat iz Dunaja g. p. Jožef Podgornik, ki je do sedaj že enkrat mesečno redno prihajal. — Vsako prvo nedeljo v mesecu je slovenska maša tudi v Hörschingu in sicer ob enajstih. Pred mašo je prav tako priložnost za spoved. Morda je v Gornji Avstriji še kje kaka številnejša skupina slovenskih vernikov, ki bi radi vsaj enkrat mesečno imeli bogoslužje v domačem jeziku; naj sporočijo to željo slovenskemu duhovniku v Linzu!

Kdor želi govoriti s slovenskim izseljenskim duhovnikom, ga more dobiti vselej po sv. maši in vsak petek od 11. do 12. ure v Linzu na Karitas (Seilerstätte 14, soba 4.). Rad vam bo pomagal v vaših težavah, pa najsi bodo verskega ali socialnega značaja.

V mesecu rožnega venca, v oktobru, bomo poromali Slovenci iz Gornje Avstrije k Materi božji na Pöstlingberg. Kdaj bo romanje, bo objavljeno v krajevnem glasilu „Slovenec v tujini“ in oznanjeno bo tudi pri maši. Vabljeni ste pa že sedaj vsi!

Prošnja: Mnogi rojaki še ne vedo, da imamo redno svoje bogoslužje. Zato vas duhovnik prosi, da ljudem slovenskega jezika poveste, da se zbiramo Slovenci vsako nedeljo k svoji maši. Druga njegova želja je, da pri maši res lepo sodelujete z recitiranjem in kadar naš organist zaigra ljudsko pesem, da vsi zraven zapojete. Tretja želja pa je, da radi kupujete svoje glasilo: „Našo luč“. Izseljenski duhovniki jo izdajajo prav za vas vse, ki delate v zapadni in srednji Evropi. „Naša luč“ vam skuša pomagati, da ostanete v tujem svetu poštteni Slovenci in dobri kristjani. Zato le posegajte po njej!

Predarljska. Naše službe božje bodo: V Brengenzu in Bludenzu 22. okt., v Feldkirchu 1. okt., v Rankweilu 8. okt., v Götzis 22. okt., v Dornbirnu 15. oktobra. Lepo vabljeni!

Belgija

LIEGE-LIMBURG

Tiskarski škrat: Nevesta g. Jožefa Globevčevnika, učiteljica na tehnični šoli v Mechelen, se piše Ida KAPLER in ne Debevč, kakor je bilo pomotoma v zadnji številki „Naše luči“. Oprostite neljubi pomoti!

G. Franc Podobnik iz Jemeppa je nudil bratsko pomoč rojakom, ki gradijo hišo, in je pri tem padel 7 m globoko. K sreči se je stvar končala brez težjih posledic. G. Francu toplo čestitamo k njegovi velikodušnosti in želimo, da bi čimprej popolnoma ozdravel. — Ga. Trlep iz Eisdena je že dalj časa težje bolna. Poslali so jo v zdravilišče. Upamo, da jo bomo kmalu spet videli v Eisdeni.

V Genku je 19. 6. 1967 umrla ga. Frančiška Kolan, roj. Božič na Žigerskem vrhu pri Sevnici. V Genku zapušča moža g. Antona, v Chicagu v Ameriki pa hčerki. Naj počiva v miru!

Slovenski dan v Belgiji: Četrto nedeljo v mesecu, 22. oktobra t. l., bo v Eisdeni Slovenski dan. Slovesnost, katere osrednja misel bo letos 1200-letnica pokristjanjenja Slovencev, se začne s sv. mašo v župnijski cerkvi sv. Barbare ob 16. uri. — Sledi program



Bajčevi otroci (od leve na desno: Beatriz, Andrej in Danielle) iz Flënu (Belgija) ob priliki slovesnega obhajila in birme obeh dvojčic.

v rudniški dvorani, kjer bo poleg naših pevskih zborov in šolske mladine nastopila igravska družina z odlomkom iz Simčičeve drame: Krst pri Savici. — Po kulturnem programu bo prosta zabava z domačo postrežbo. Pridite! — Vabi: Slovensko društvo „Slomšek“.

CHARLEROI—MONS—BRUSELJ

Že v zadnji številki smo želeli sporočiti, da se je 8. aprila letos v župnijski cerkvi St. Martin v Marcinelle poročil naš rojak g. Ivan Omerzu iz Lodelinsart z domačinko gđc. Josette Hubeau. On je že dolgo vrsto let član slovenskega pevskega zbora „Jadrán“ iz Charleroi. Mlademu paru želimo božjega blagoslova in sreče!

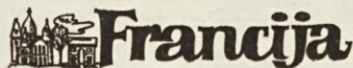
V družini Stanislava in Slavice Levpušček iz Thimeon-a se je 24. aprila rodila hčerkica, ki je 17. junija pri svetem krstu prejela ime Linda-Marianne. Srečni družini naše čestitke. V velikem številu smo se Slovenci in Slovenke iz zapadne Belgije udeležili slovenske nove maše č. g. Emila Hriberška v Eisden-u v nedeljo, 21. maja. Naš pevski zbor „Jadrán“ je lepo sodeloval tudi na slavnostni akademiji in žel lep uspeh. Nikomur ni bilo žal, da se je te izredne verske slovesnosti udeležil.

Letos smo rojaki in rojakinje iz Zapadne Belgije 23. julija poromali k Mariji Dobre pomoči v Bon Secours, ki leži ob belgijsko-francoski meji. Mogočna bazilika se je napolnila in slovenska molitev in pesem sta odmevala v njej. Poleg velikega števila rojakov in rojakinj zi Borinaže in Charleroi so prišli tudi iz Pas-de-Calais v Franciji naši rojaki z velikim avtobusom; vodil jih je tamošnji slovenski duhovnik g. Kavalár. Opoldne smo imeli peto sv. mašo, ki jo je opravil g. Gaberc iz Charleroi. Priložnostni

govor je imel g. Stanko Kavalár iz Liévina. Lepo smo nato tudi zapeli litanije Matere božje z odpevi in veliko ljudi je pristopilo k sv. zakramentom. V prijetni družbi nam je nato minil popoldan, namenjen bratskemu srečanju med obema skupinama rojakov.

V zadnjem času moramo na tem področju zabeležiti kar tri smrti: Ga. Frančiška Kovač, roj. Germar, iz Châtelineau je umrla 14. avgusta po kratki bolezni v bolnišnici St. Joseph-Gilly. Rodila se je leta 1902 v Hambornu (Westfalija, Nemčija). Naj počiva v miru! — V Mont-sur-Marchienne je pa 31. avgusta umrl g. Franc Meh, čeprav je srečno prestal težjo operacijo. V zadnjih letih je bil že trikrat operiran in zdelo se je, da bo okrevl. Vedel je, da bo moral oditi, zato je tudi lepo uredil svoje račune z Bogom. Na pogreb dne 4. septembra so prihiteli celo svojci iz domovine (devet po številu in med njimi dva brata in dve sestri, vsi iz Velenja) in večje število okoliških rojakov oz. rojakinj. Delal je v rudniku in je zadnja leta užival invalidno pokojnino. Rodil se je leta 1920 v Skaláh pri Velenju. Naj počiva v miru! Ženi Mariji, sinu Francu in ostalim sorodnikom naše sožalje. — Po kratki bolezni je vsled možganske kapi umrl 4. sept. v Charleroi g. Franc Zupanc iz Roux. Bil je upokojen rudar (v Belgiji delal 28 let). Rodil se je leta 1901 na Dravskem polju (Slovenija). Naj počiva v miru!

Trem Raguličevim otrokom v Wanfercée-Vaulet sta se pridružila sedaj še dva naenkrat, dvojčka, rojena 29. maja in krščena 2. julija v Gilly (St. Joseph). Dobila sta ime Joëlle in Martine. Srečni družini Ragulič-Bothege čestitamo! — V družini inž. Franca Bezenšek in Françoise Biot v Moustier-sur-Sambre se je 14. avgusta rodila v Charleroi hčerkica-prvorojenka, ki je pri svetem krstu, 20. avgusta, prejela ime Zofija. Srečni družini čestitamo.



OB LUKSEMBURGU

Aumetz. „Kdo bo listje grabil, kdo bo prapot žel...“, se sprašuje fant, ki mora k votaku. „Kdo bo petje vodil, kdo bo jaslice delal?“ se pa moramo vprašati mi, zdaj ko se je naš Andrej Pišlar poročil in s poroko takorekoč zapustil, ker misli v bodoče s svojo ženko stanovati v Villerupt. Izbral si je za spremljevalko skozi življenje Drobnetovo Fani iz Ide. Z njo skupaj, si je rekel, hočem v bodoče kljubovati težavam, ki bi jih živ-



Tudi letos se je romanju škofije Metz pridružila skupina Slovencev in v času 4.—11. avgusta obiskala Lurd. Tedaj je bilo v Lurdu okoli 40 Slovencev iz raznih dežel. Slika vam kaže ob voditelju romanj meške škofije gen. vikarja Caréju nekaj znanih rojakov: izselj. duhovnik msgr. Grims, dr. Felc in g. Flis; učitelj Jankovič in drugi rojaki.

ljenje prineslo, z njo vred si hočem ustvariti boljše življenje že tukaj na zemlji in nekoč na drugem svetu. 2. septembra sta se poročila v tukajšnji župnijski cerkvi. Kako lepo je bilo, kako ganljivo prav zato, ker je bilo preprosto, po domače in slovensko. Poročil ju je naš izseljenski duhovnik g. Dejak. Oba sta tu rojena, toda čutita, hvala Bogu, še slovensko in krščansko; imata še vero. Bog naj jima jo v skupnem življenju še bolj utrdi, in imata še slovensko čuteče srce. Odhajata sicer iz našega kraja, a ne tako daleč. Zato upamo, da jih bomo še pogosto videli v naši sredi in da nam bosta priskočila na pomoč, če bo treba, bodisi pri petju, bodisi pri izvedbi te ali one stvari ali prireditve. Čestitamo jima in na novi življenjski poti želimo zvrhano mero sreče in božjega blagoslova.

Audun-le-Tiche. Malo z zamudo javljamo, da je 18. julija umrl v bolnišnici Thionville **Franc Jereb**, star 60 let, doma iz Cerkna na Primorskem. Pogreb je bil 21. julija. Ta priljubljeni rojak med slovensko skupnostjo se je vedno, ko je bil s kakšnim rojakom skupaj, zanimal, kako je s tem, kako je z onim; naročen je bil na „Našo luč“ in na kopico drugih časnikov. Zapušča ženo-vdovo in pet otrok, od katerih le eden še ni preskrbljen, in pa seveda dosti vnukov in vnukinj. Hčerka Marija, poročena Gorges, bivajoča v kraju Faréberswiller, in ki ima že Cvetko, Nežko in Fabijano, je 25. julija dobila še četrto Kati, katere rojstvo pa pokojni Franc na žalost ni mogel dočakati. Slovenci smo prišli v obilnem številu, da smo pokojnega spremljali na njegovi zadnji poti. Izrekamo iskreno sožalje družini. Francu pa, smo uverjeni, da bo dal Bog večno plačilo v nebesih. — Gospa Lahajner se je kljub temu, da je bolehnna in da težko hodi in če-

prav je bila le ona sama iz tega kota, vseeno opogumila in šla v Lurd s skupino, ki jo je vodil msgr. Grims. Rekla je: „Grem, vseeno grem, letos grem še lahko. Bog ve, če bom drugo leto še lahko šla, ali če bom še živela.“ Kdor ljubi Marijo, ne more, da ji ne bi izkazal ljubezni; in to hitro in z veseljem.

Tucquegnieux-Marine. Spet se je število tukaj bivajočih Slovencev za enega zmanjšalo. 17. avgusta je umrl **Franc Gričar**, star 59 let, doma iz Št. Jerneja na Dolenjskem. Naš izseljenski duhovnik č. g. Dejak mu je opoldne, ko je bil še pri zavesti, podelil zakramente za umirajoče nakar je po dobrih dveh urah izdihnil. Pogreb je bil v soboto, 19. avgusta, ob veliki udeležbi ljudstva. Rajni je prišel prvič v Francijo l. 1930, drugič pa 1937. Bil je delavec in trpin kot vsi rudarji. Rad je pomagal, kjer je mogel. V času vojne je delal v jami z ruskimi ujetniki in jim nosil v jamo juho v loncu.

Vsako drugo nedeljo v mesecu bo spet naša sv. maša. Pridite, rojaki!

Bolniki: Kako bi mogli tu „Ob Luksemburgu“ naštetih vse! „Raje vprašaj, kdo ni bolan!“ je odgovoril znanec znancu, ko ga je ta vprašal, če so pri njih vsi zdravi. Res, bolnikov ne manjka; vse preveč jih je. Eni so po bolnišnicah, drugi doma; eni so priklenjeni na posteljo, drugi ne, ampak lahko vstanejo, se sprehajajo... Eni so bolni že tako dolgo in tako težko. Vsem, posebno tistim, ki so nam znani, bolj znani kot drugi, želimo veliko potrpežljivosti in poguma, potem pa zaupanja v božjo dobroto in pomoč.

PAS-DE-CALAIS

Rojaki iz Sev. Francije se zahvaljujemo g. Zdravku Revnu za obisk in za govor pri našem romanju na Loretto 15. avgusta. Ob svo-

jem povratku z velike božje poti v Fatimi nam je govoril o 50-letnici Marijinih prikazovanj v Fatimi. Naše romanje je kot vsako leto poživilo petje pevskega zbora iz Bruay-en-Artois pod vodstvom g. Jožka Pera. Pevcem in pevovodju: iskrena hvala!

Redna slovenska služba božja je ob nedeljah v Liévinu ob osmih na Fosse 16 v kapeli Naše Gospe Lurške; v Méricourt-Minnes ob desetih v slov. kapeli Marije Pomagaj; v Bruay-en-Artois ob 13. uri v cerkvi sv. Barbare.

Med tednom pa je naša služba božja v Liévinu vsak petek ob osmih (Fosse 16, kapela Lurške Matere božje). Vsak petek ob 10. do 12. ure so uradne ure v pisarni. — Bruay-en-Artois: Služba božja je vsak četrtek ob 7.45 v cerkvi sv. Barbare, ob 9. uri pa verouk. — Méricourt-Minnes: Maša je vsak petek ob 17. uri v kapeli Marije Pomagaj. Vsak četrtek ob 14. uri pa je verouk.

Vpišite in redno pošiljajte svoje otroke k veroučnim uram. Te ure so del splošne izobrazbe, ki jo vsak otrok potrebuje in mu bodo v oporo v življenju. So pa tudi poleg resne vzgoje doma pripomoček za zveličanje otrokove duše.

V Lensu so vsak petek uradne ure od 15. do 16. ure popoldne v pisarni Secours Catholique na Rue Wetz 58, Lens.

Opozarjamo rojake tudi na posebne mesečne maše, ki bodo na prvo soboto v mesecu ob 8. uri v Liévinu, Fosse 16, kapela Lurške Matere božje. Na tretjo soboto v mesecu je sv. maša ob 17. uri v Vendin-le-Vieil, Fosse VIII v cerkvi sv. Avgušтина, v Wingles pa ob 19. uri v kapeli sv. Lavrencija.

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6^e, métro Sèvres-Babylone. Predvideno je, da se bomo preselili v drugo kapelo, toda bomo o tem pravočasno javili, ko bo zadeva urejena.

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje —levo, Pariz 15^e, métro: Charles-Michels, telefon: 250-89-93) je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Krščena je bila Sonja Kopačin, hči Jožeta in Ide Lavre, rojene Fabčič (botrovala sta Evgen Fabčič in Etiennette Béranger), in Dominik Roger Kotnjek, sin Stanislava Kotnjek iz Meulana in Gizele, rojene Žalik (botrovala sta Roger in Frančiška Tardieu).

Poročili so se: Martin Bedek iz Brusnic in Ana Simončič iz Semiča ter Franc Perenič iz Selc pri Slavini in Maria Henar Martinez iz Astorge v Španiji.

Starše opozarjamo na verouk otrok in na slovensko nedeljsko šolo. Da bodo vaši otroci postali pravi otroci božji, morajo najprej



Nastop slovenske skupine ob mednarodnem srečanju udeležencev tečaja francoskega jezika na Katoliškem inštitutu v Parizu.

poznati svojo vero, temu namenu služi veronauk. Nedeljska slovenska šola pa ima namen, da bodo otroci spoznali jezik svojih staršev in njihovo deželo. Otroci bodo tudi v svetu spoštovali svoje starše, če bodo videli, da ti res spoštujejo svoj jezik in svojo domačo zemljo. Glede obojega stopite čimprej v stik s svojimi duhovniki.

V Parizu imamo mnogo dela, težav in skrbi za mladimi ljudmi, ki prihajajo v Francijo, da si tukaj poiščejo delo. Vsi pa vemo, da danes ni lahko najti delo. Kdor ve za kako delo (zlasti za moške, pa tudi za ženske) in kdor je pripravljen pomagati pri tem, naj takoj javi v Slovensko pisarno, 7 rue Gutenberg, Paris 15^e.



Ivan Gradiški pred svojo novo trgovino v La Machine v Franciji.



Ob krstu Monike Horvat v Ronnet (Allier, Francija).

Egly (Essonne). — V nedeljo, 10. septembra smo imeli Slovenci sveto mašo v župnijski cerkvi in po maši je bil krščen Vladimir Dominik Pal, sin Avgušтина in Anice, rojene Škof (botrovala sta Martin in Ivanka Pal).

La Machine. — Sv. maša za Slovence bo v nedeljo, 15. oktobra, ob 11,15. Vsi prijazno vabljeni!

LURD

O skupini rojakov iz Metza, ki so poromali v Lurd, boste brali na drugem mestu v tej številki NL. V septembru je prišlo v Lurd tudi 12 slovenskih novomašnikov. Enega je pa pripeljal v Lurd njegov brat v dirkalnem ameriškem avtu, nad katerim se je ves Lurd zabaval. Avto je imel namreč zadaj kar štiri — dimnike. Pod vodstvom župnika Grobelnika je prišlo s podjetjem Kompas 45 romarjev in romaric s Štajerskega. Na razpolago jim je bila stranska kapela v baziliki. Kakor vedno so bile tudi letos sitnosti z raznimi lurškimi mežnarji, ki mislijo, da je vsak



Ob prvem obhajilu Nade Pišonič ter Jurčka in Nevenke Mohorčič v Parizu.

izmed njih „bog bógova“. — Lurški poročevalci.

IZ VZHODNE LOTARINGIJE

Poslovili so se od nas: 7. 6. je umrl v Freymingu Alojzij Škrabut, 66 let star, cerkveno pokopan 9. 6. v Freymingu; 18. 6. je nenadoma umrl Vinko Bernadič, 60 let star, cerkveno pokopan v Merlebachu 21. 6. Rad je prihajal k slovenski službi božji, rad je pomagal ljudem, kjerkoli je mogel; 24. 6. je umrla po dolgotrajni hudi bolezni Alojzija Košir, poročena Pločinik v Creutzwald. V svoji bolezni je prejemale za vse praznike in prve petke obhajilo, kar ji je bilo — po njenih besedah — največja tolažba. 26. 6. je bila v Creutzwald cerkveno pokopana. 5. 7. je Bog poklical k sebi mater Marijo Godec, rojeno Janežič, iz Habsterdicka, pokopana 8. 7. v Stiring-Wendlu. V Habsterdicku je 7. 7. umrla mati Ivanka Serša in bila cerkveno pokopana (71 let stara) 11. 7. v Stiringu.

Nemčija

BAVARSKA

S šolskim letom se nekako začne tudi poživljeno **župnijsko življenje**. Po Bavarskem so spet številne maše, kakor je to povedano v prilogi „Med nami povedano“, ponekod jih je več kot doslej. V Münchnu so se začele spet pevske vaje, pripravljamo se pa tudi na razne prireditve.

Debatna ura je to pot obravnavala vprašanje: Kaj pričakujem od svoje župnije? Zadnji cerkveni zbor je dal pobude na vseh področjih Cerkve za obnovo in poživitev dela. Ker je osnovna celica v Cerkvi župnija, je treba pregledati, kako naj se ta prenovi, da bo živo središče verskega življenja. Obravnavali smo vprašanje naše župnije, t. j. slovenske župnije v tujini. Govorili smo o župnijskih svetih, o slovenski maši, Naši luči, debatnih večerih, dušnopastirskih obiskih, raznih prireditvah itd. Razgovor je bil zanimiv in je pokazal marsikak nov vidik dela v župniji. Seveda se je kar samo nudilo vprašanje, kaj župnija pričakuje od vernikov. Tudi o tem smo se razgovorili.

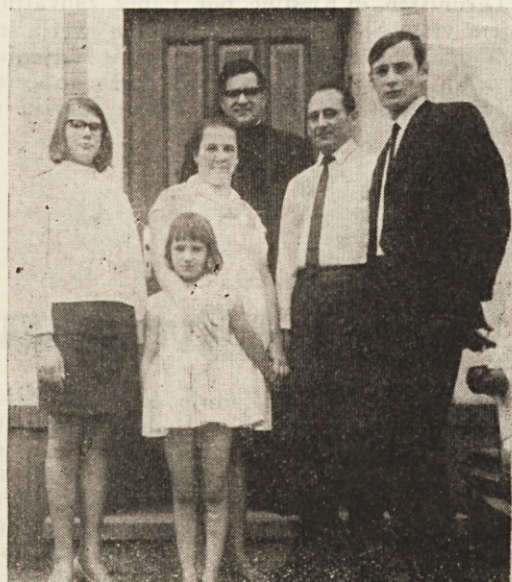
Poroke: V Münchnu sta se poročila Jože Lešnik iz Maribora s Kristino Serdinšek iz Cirkovč in Herbert Pamer iz Zgornje Ščavnice z Marijo Breznik iz Lešan. Čestitamo!

Krsti: V Augsburgu je bil krščen Franc Založnik, prvorojenec Franca in Irmhilde, roj. Šober iz Gershofna, v Lohhofu pa Janez Žos, tudi prvorojenec Janeza in Marije, roj. Furlan. Čestitamo!

Krsti: Poletje je prineslo celo vrsto krstov v naše družine. Angelska in imena velikih svetnikov najdemo med novorojenčki. Pa jih naštejmo: V Esslingenu je bil krščen Emil Podjavoršek, sinko Alberta in Katarine; v



Da je Nemčija „Evropa v malem“, nam jasno pove krst Rihtarja Martina v Weilheimu. Oče je Slovenec, mati Hrvatica, krstna botra Španka in krstitelj Turk (župnik).



Družina Kmetec pred lastnim domom v Schmelzu v Nemčiji.



Po krstu Silvije Šafarič (Posarje, Nemčija).

Frickenhausenu Rafael Štrbenc, sinko Maksa in Marije; v Weilheimu Martin Rihtar, sinko Martina in Antonije; v Aalenu Marija Buršič, hčerka Viljema in Ane; v Zwiefaltenu Mihael Mlinar, sin Janeza in Marije; v Konstanzu Natalija Končilja, hči Jožefa in Marije. — V soboto, 2. septembra, je bila v župnijski cerkvi St. Maria v Stuttgartu krščena Brigita, hči Rudolfa Toplak in Jožefe, roj. Čeh, stanujočih v Stuttgartu, Bad-Canstatt. — Staršem toplo čestitamo.

Poroke: Pred poročni oltar sta šla v Plüderhausenu Johan Komar, rojen v Mozirju, in Helena Veternik, doma v Podreči, župnija Mavčiče. — Čestitamo!

Odločiti se bo treba! Velik del naših delavcev bo že kmalu 5 let v Nemčiji. Seveda se vseh poloteva skrb, ker med Nemčijo in Jugoslavijo še ni medsebojnega sporazuma glede socialnega zavarovanja in še ni nobenih znakov, da bi do pogodbe kaj kmalu prišlo. Bodo zaradi tega prispevki za socialno zavarovanje izgubljeni? Kdor je bil v Nemčiji do 59 mesecev socialno zavarovan, pa se vrne domov, temu Nemčija po dveh letih izplača prispevke za socialno zavarovanje. Če prekorači zavarovalno dobo 59 mesecev, pa mu ne preostane drugega kot misliti na rento v upanju, da bo prej ali slej prišlo do meddržavnega sporazuma glede socialnega zavarovanja. Ta in oni pravi, da „je boljše držati ga, kot loviti ga“ in se odloči za prekinitve delovnega razmerja v Nemčiji pred potekom petih let zaposlitve. Seveda pa je težko reči, katera pot je bolj pravilna.

G. Drago Romih je v Heerlenu sklenil zakonsko zvezo z gđč. Riekie Schoutens. Našemu bivšemu ministrantu toplo čestitamo in želimo obilje božjega blagoslova.

Odšli so: V avgustu je slovenska skupnost na Nizozemskem zgubila kar 4 člane. Po dolgi rudarski bolezní je umrl g. Svet iz Heerlerheide. Zapušča soprogo in dve hčeri z otroki. V lepi starosti se je poslovil od nas g. Derstvenšek, ki zapušča ženo in dva sina. Nepričakovano nas je zapustil g. Domnevšček iz Keekstraat, ki zapušča ženo, hčerko, sina in brata g. Franca. V Lindenheuvelu je nekaj mesecev po smrti svojega moža nenadoma umrla ga. Hudoles. Vsi omenjeni so bili člani Društev sv. Barbare in naročniki „Naše luči“. Rojaki in prijatelji so jih v lepem številu spremljali na zadnji poti. Ohranimo jih v hvaležnem spominu in molimo zanje! Vsem žalujočim pa izrekamo toplo krščansko sožalje.

Nova zmaga Martina Pogljajena: „Vi ste odlični ambasador našega mesta in dežele. Ponosni smo na vas.“ Tako je župan iz Heerlena pri svečanem sprejemu nagovoril našega rojaka g. Martina Pogljajena iz Heerlena, ki je pri tekmi za svetovno prvenstvo v judo-športu v Salt Lake City v Ameriki



Pred nedavnim sta se poročila v Oberhausen-Sterkrade Hiti Ivan iz Andrejčega in Rupar Rezka iz Dednika.

dosegel drugo mesto in tako dobil srebrno medaljo. O športnih zmagah g. Pogljajena je že ponovno govorila „Naša luč“. Čudovit mladenič je to. Gre od zmage do zmage, a v svojem nastopu ostaja skromen in poln dobre. Tudi slovenski rojaki se veselimo njegovih uspehov in mu izražamo najlepša voščila za prihodnost.

Zahvala. Iz dna globoko žalujočega srca se v svojem imenu in imenu hčera Ane, por. Theunissen, in Kristine, por. Papež, zahvaljujem vsem Slovincem za darovano cvetje in za udeležbo na pogrebu mojega v življenju zaradi bolezni toliko trpečega moža in očeta Jožefa Svet. — Žalujoča vdova Marija s hčerama.



Viktor Frčè iz Slivnice pri Celju in Zofija Tovornik iz Celja (poroka 25. julija 1967)

Svedska

Narodna zavest — Zadnje čase se slišijo večkrat očitki med našimi ljudmi, češ. ta je tak, ker je „poštar“, spet drug tak, ker je „izbeglica“. Dragi rojaki! Ne očitajmo si takih reči! Stvar nima nobenega smisla, ker to razlikovanje ne drži. Niso vsi tisti, ki so pred več leti prišli, ko še ni bilo možno, dobiti potni list, svetniki in ne narodni ali verski mučenci. Pa tudi niso vsi ti, ki pridejo danes s potnimi listi iz domovine, da si za-

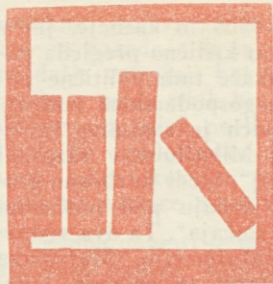
služijo nekaj denarja, da si z njim potem poravnajo hišo, da si kupijo avto itd, špijoni in ne vem kaj še. Poleg tega bi velika večina tako imenovanih „političnih“ beguncev, ki so med 1950 in 1960 pobegnili v inozemstvo, prav tako vzela potni list, če bi bila takrat enaka možnost za to, kot je danes.

Vsi smo Slovenci, vsak je prišel v inozemstvo na način, ki je bil v tisti dobi možen. Ne očitajmo si torej med seboj način, kako smo ven prišli. Sploh si ne očitajmo ničesar!

Naša dolžnost v tujini je samo to, da kot člani našega naroda damo dober zgled. Bodimo dobri in pošteni ljudje, delavni in skrbni, verni in dobri kristjani! Brez ozira na to, ali smo v svetu s potnim listom ali kot begunci. Edino tako bomo izpolnili kot Slovenci zunaj našo največjo nalogo: dati ali ohraniti ugled naši slovenski domovini med tujci.

ANGLIJA

† **Erika Milošević:** K maši v „Našem domu“ so večkrat prihajale tudi tri sestre, čijih oče je Srb, mati pa Avstrijka. Srednja med njimi je bila pokojna Erika, ki je 15-letna podlegla kostnemu raku. Pokopali smo jo 14. septembra dopoldan v Londonu na pokopališču Kensal. Tu zapušča dve sestri in starše. Vsem naše iskreno sožalje!



nove
knjige

Revija „Rewiew“, ki jo občasno izdaja študijski center za jugoslovanske zadeve v Londonu, Anglija, prinaša v zvezku št. 6 na 190 straneh večjega formata zbirko izčrpnih pregledov, izvirnih analiz in razlag najvažnejših dogodkov, razvoj in sedanje stanja v Jugoslaviji.

V uvodnem članku je navedeno vse važnejše, kar je bilo tiskanega v zadnjih mesecih v zapadni Evropi o življenju v Jugoslaviji. V članku so stvari tehtno postavljene na svoja mesta. Površnosti in pretiravanja o liberalizaciji v Jugoslaviji so solidno izpodbita. John Plamenatz razpravlja o zapadnem razumevanju komunistične ideologije. — V članku „Reformacija ali reforma“ daje Ivan Avsenek jasen in popoln pregled gospodarskih reform v Jugoslaviji, popise značilnosti sedanjega gospodarskega reda in socialno-političnega sistema in nakaže dosedanje posledice. — Ljubo Sirc v razpravi „Napredek reforme“ popisuje razloge za vrsto reform-



Skupina rojakov pred cerkvijo v Finthenu pri Mainzu po slovenski maši.

nih zakonov v letih 1965 in kasneje, jih v podrobnostih obdela in kritično pregleda posledice. Razprava nakaže tudi politične posledice sprememb na gospodarskem področju. Stevan K. Pavlovich je zanimivo in izčrpno popisal slučaj Mihajlova v razpravi „Maršal in predavatelj“. Sledi še zbrano gradivo o Mihajlovem slučaju pod naslovom „Dosijé Mihajlovega slučaja“. Ta dva sestavka dajeta celotno informacijo. Marsikaka podrobnost in značilnost te epizode jugoslovanskega političnega življenja je tu povedana, ki je drugod ni zaslediti. Nenad V. Petrović v članku „Padec Aleksandra Rankovića“ daje sliko te politične krize v jugoslovanski komunistični partiji. Dodana je še kronika dogodkov javnega življenja Jugoslavije od junija do konca leta 1965 in v letu 1966.

Revija izhaja kot sad prizadevanj dobrotnikov in strokovnjakov z različnih področij, ki iz ljubezni do svoje domovine vzdržujejo to sredstvo, ki naj informira zapadni svet o razvoju v Titovi zvrsti komunistične diktature. Pisana je v angleščini. Naroča se pri: „Rewiew“, 62 Offley Road, London, S. W. 9., England. Zvezek je po 3 dol., ali 16 angl. Shillingov.

Dr. Julius Kugy: Delo, glasba in gore. Obzorja, Maribor 1966.

Zadnje delo velikega Tržačana, poeta Julijceva, zaljubljenca v lepote gora in oboževalca čudovitega sveta glasbe. Vsakdanje delo, oddih pri glasi in gorah — to se prepleta v tej lepi knjigi. Pisal jo je osemdesetletnik (rojen 1858, umrl 1944), zato je mogel na-

Vrnil se je stric

Iz zakotne prekmurske vasi je odšel pred dobrimi štiridesetimi leti v Kanado. Bil je sam, brez družine, blapec pri vaškem mogotcu, kjer je delal za vsakdanji kruh in obleko. J. K. se je tedaj odločil za pot v Ameriko, kot so se odločali v tistih časih tisoči njemu podobnih Jernejev, ki so verjeli v lepši svet — onstran oceana.

Po štiridesetih letih se je vrnil stric iz Kanade. Prvotno je delal naš rojak na Aljaski, kjer je štiri desetletja garal in zmrzoval pri neki delniški družbi. V daljnem svetu je pogosto mislil na rodno vas in na žitno polje, toda njegov brat, edino živo bitje, ki ga je še imel od svojih, mu je odsvetoval povratek, ker da se z osmimi otro-

ki komaj prebija. Za njega, je dobila končni prizor na ki je na višku svojih življenjske moči, pa da v domači vasi ni kruha.

Ko je brat po vojni umrl, so ga o žalostnem dogodku obvestili nečaki, otroci njegovega pokojnega brata. Potlej je mož pogosto dobival pisma iz domovine. Previdno, ven-

dar dovolj zgovorno, so ga obveščali sorodniki o hudi vojni, ki da jih je spravila na beraško palico. Slednjič so nečaki in nečakinje kar tekmovali med seboj, kdo bo stricu lažje prepričal o svojih tegobah. Iz Kanade so tedaj prihajali paketi, ki so vselej zbujalet veselje v družinah nečakov, ki so si že vsi uredili svoja gnezda.

Kasneje so prihajali paketi bolj poredko zaradi visoke carine, toda sorodniki so še kar naprej vzdrževali stike s svojim stricem, ki je bil očitno vesel sporočil iz domovine.

Legenda o bogatem stricu iz Amerike, ki se je te dni vrnil k sorodnikom, da bi se na jesen svojega življenja sprehodil po domačih kolnikih,

Stari J. K. je začasno dobil zatočišče pri vaškem župniku. Njegovih še dandanašnji ni bilo na spregled. Ne zaradi tega, ker se ne bi mogli sporazumeti, pri kom naj bi se nastanil ostareli stric, pač pa zaradi glasov, ki so se razširili po vasi, da povratnik iz Amerike sploh ni bogat in da ima komaj 70 dolarjev mesečne pokojnine.

To pa je malo, odločno premalo, da bi stari mož lahko karkoli prispeval za domačije svojih sorodnikov, ki so si v domači vasi in v okoliških krajih uredili lepe domove, imajo zemljo ali pa lepe službe, nekateri izmed njih pa so zaposleni celo v tujini, od koder se vračajo s polnimi mošnjički šilingov, mark in celo švedskih kron.

B. B.

pisati marsikaj, saj je prehodil dolgo, pisano in naporno pot. Če je tu pa tam malce samozavesten, ima za kaj biti. Knjiga je nekakšen popis lastnega življenja, čeprav nima ustaljenih naslovov takega dela (Domovina, Mucica in grlica, Študentski časi, Johann Sebastian Bach). Najlepša poglavja so posvečena malim prijateljem iz živalskega sveta.

Vse življenje je ostal sam, brez svoje družine, nikoli pa ni bil sam vase zaprt. Življenje v domači trdni trgovski hiši v Trstu v zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja, prijateljstvo z vsem, kar živi, pobožno strmenje v nedosegljivi svet glasbe, spomine na prve in zadnje vzpone v planine doma in na tujem in še marsikaj drugega bomo srečali v tej lepi poti, ki jo bomo prehodili z dr. Kugyjem. Obogateli bomo ne le za mnogotero spoznanje, ampak tudi za marsikatero zrno plemenitosti. Kdor ljubi gore, kdor večkrat zahaja v njihovo tišino, sliši glas Gospodarja, ki se oglašča v sledovih lepote okrog njega in v njem samem, bo moral ostrmeti ob tej lepoti. To je že neke vrste molitev, ne sicer takšna, ki je vezana na obrazce, ampak preprosto občudovanje Bitja, ki je neskončno lepo in skladno. Ob srečanju s Kugyjevo knjigo nas bo navdajalo čustvo hvaležnosti in ponosa, da smo doma na tej mali zaplati zemlje, ki ji pravimo Slovenija. Koliko lepote je razsejane tod! Da jo bomo še lažje dojemali, nam bodo pomagale dovršene fotografije naših Julijcev in sveta pod njimi.

France Bevk: Kaplan Martin Čedermac, DZS, zbirka Klasje, Ljubljana 1966.

Knjiga, ki jo tukaj predstavljamo, je nastala v zadnjih letih pisateljevega bivanja v Gorici v času med obema vojnama. Primorska je bila ta čas pod italijansko fašistično oblastjo. Slovenska beseda se je morala

umakniti iz javnega življenja: iz šol, iz uradov in nazadnje še iz cerkva. Duhovniki so najdalje vztrajali kot varovavci materinega jezika v primorskih krajih. Kaplana Martina Čedermaca sploh ne bi bilo treba predstavljati. Ni zgodovinska oseba, ampak simbol vseh duhovnikov (pa tudi drugih) borcev za osnovne pravice naroda.

Zgodba povesti je tale: v beneško vas, kjer slušbuje kaplan Martin Čedermac, pride s škofije odlok, da morajo duhovniki v cerkvi moliti in pridigati v italijanskem jeziku. Kaplan Martin se temu z ogorčeno dušo upre in še tisti večer s sestro odnese skrīt vse slovenske knjige v samotno podružnico. Naslednji dan, v nedeljo, sicer pridiga v italijanskem jeziku, vendar se mu zdi, da izdaja sam sebe in ljudi. Odloka oblasti, s katerim sta prepovedana slovenska pridiga in verouk, ne podpiše, zato mora z orožniki v Videm pred prefekta, kasneje še pred nadškofa. Njemu, svojemu predstojniku, zavzeto govori o pravicah naroda do lastne materine besede, vendar nič ne doseže. Po vrnitvi na župnijo pridiga slovensko in v tej svoji zadnji pridigi govori o lepoti domače besede, ki se mu zdi zdaj, ko je preganjana, toliko lepša. Zaradi neprestanega preganjanja zboli. Ko ozdravi, prosi za upokožitev.

Zgodba je popolnoma resnična, čeprav kaplana Martina (s tem imenom) ni bilo. Bila pa je tiha in javna borba za domačo besedo na primorskih tleh. Tiha — v ponosnih srcih zvestih primorskih ljudi, javna — po uradnih odlokih. Iz spoštovanja do poslanstva, ki ga je slovenska knjiga opravila med Primorci med obema vojnama, vzemimo v roke eno izmed Bevkovih najboljših del.

(Dalje na strani 30)

V maju je v Washingtonu D. C. bila konvencija Slovenske ženske zveze, ki se je je udeležil tudi cvet slovenske mladine. Enajst deklic je bilo v narodnih nošah.





Šola doma

Tokrat se pogovorimo nekaj o sestavku. Oče, deklica, mati, gospod — so osebe. Veverica, mačka, smreka, roža — so stvari. Hiša, miza, avto, žoga — so reči.

O vsaki osebi, stvari ali reči lahko kaj mislimo. To, kar si o njih mislimo, lahko povemo ali zapišemo. Na primer:

Oče dela. Deklica se igra. — Veverica skače po drevju. Mačka je lačna. — Hiša je visoka. Miza je polomljena.

Če misli z besedami povemo ali zapišemo, nastane stavek.

VAJA. — 1. Dopolni naslednje stavke: Otroci so ... Soba ima ... Naš avto ... Celovec je ... Moji čevlji ... Smreka raste ... Tvoj svinčnik ... 2. Naredi stavek iz besed: Marko, učiti se. — Mi, mama, kupiti, obleka. — Medvedje, srne, gozd, in, živeti, v. — Rože, posušiti se. — Kdor ubogati ne, tepsti nadloga ga. — Zemlja, sonce, ogrevati. — 3. Katere ljudi poznaš? Povej kaj o njih! — Katere živali poznaš? Povej, kaj veš o njih!

Kako so Slovenci izgubili svobodo?

Naši predniki v novi domovini niso dolgo živeli v miru. Napadati so jih začeli sosednji Avari (Obri) in Bavarci (Nemci) z namenom, da bi se polastili njihovega ozemlja.

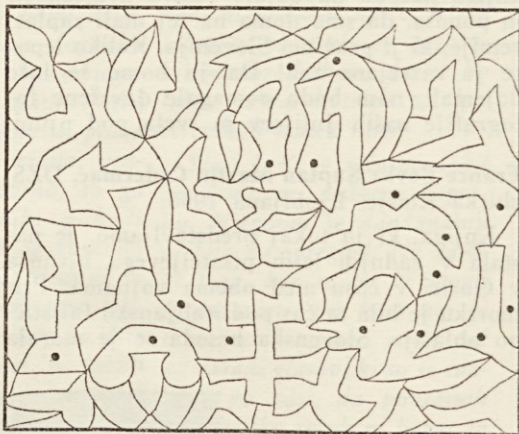
1. Knez Borut je moral prvi popustiti Bavarcem in leta 748 priznati njihovo vrhovno oblast.

2. Leta 800 so zasedli naše ozemlje močnejši Franki. Tako je bila svoboda Sloven-

cev še bolj prikrajšana. Novim vladarjem so morali plačevati visoke davke. Ker se je položaj iz dneva v dan slabšal, so se Slovenci skupno s Hrvati in Srbi začeli pripravljati na upor. Za vodjo so si izvolili Ljudevita Posavskega. Vojska frankovskega cesarja je upornike premagala (leta 820), Ljudevit Posavski pa je bil ubit.

3. Franki so se nad Slovenci hudo maščevali: izgubili smo svobodo, slovenske vladarje in plemiče. Leta 843 je bila Slovenija razdeljena med nemške in italijanske kneze. Od tedaj naprej se je o slovenskem narodu malokje govorilo, postali so tlačeni narod.

VPRAŠANJA: 1. Kdo je napadel Slovence? — 2. Zakaj jih je napadel? — 3. Kdaj je moral knez Borut priznati nemško nadoblast? — 4. Zakaj so se Slovenci uprli Frankom? — 5. Kdo je pri uporih sodeloval in kdo je upor vodil? — 6. Kakšne posledice je imel upor?



Izpolni s piko označene prostorčke, pa boš videl, kaj je risar upodobil.

Ko Peter ustane

„Frkolinček, mirno stoj in zapri očke!“ se zapeni dišeče milo.

„Joj, fantek, potrpi, takoj ti izmijem penel!“ zašumi voda.

„Roke in vrat ter eno uho je že suho, posušim ti še drugo!“ zaplapola brisača.

„Zdaj pa k meni in odpri usta!“ zarentači zobna ščetka.

„Le kje si se tako razkuštrala?“ se repenči glavnik.

„Le dvigni noge, zaspanček!“ se napibujejo nogavice.

„Šele, ko obleče mene, bo fant od fare,“ se baha obleka.

„Kako bo fant od fare, če mu pa visi svečka iz nosa?“ se smeji žepni robec.

„Kam pa naj gre brez nas?“ vprašajo čevlji.

„No je pa že vse v redu!“ zakličejo vsi.

„Ne, še ni!“ reče mamica. „Na ličku je še solzica, prav majcena in drobcena. Nibče drug je ne vidi kot jaz. Pa jo bom poljubila in s poljubom posušila. Tako, moj fantek! Pojdiva sedaj, bova očku voščila dobro jutro.“

Ko so se pozdravili, je družinica pokleknila k jutranji molitvi in počastila nebeškega Očeta.

Igeajmo se!

Dva se ustopita drug pred drugega in eden vpraša: „Ali si bil na vrt?“ — Drugi odgovori: „Da.“ — „Ali si videl smrt?“ — „Da.“ — „Ali se je kaj bojiš?“ — „Nič.“ — Pri tem mora onega strmo pogledati v oči. Oni namreč zamahne z roko. Gorje temu, če trene z očmi. Dokazal bi, da se boji.

NAKOVALO

Dva otroka si stopita nasproti. Eden položi pesti drugo na drugo. Drugi dene levo pest na

pesti prvega. Desno pest vzdigne in z njo udari. Prvi mora paziti, da ne dobi udarca na svojo pest, kar se lahko zgodi, če drugi svojo levo pest odmakne. Igra traja, dokler drugi ne udari v prazno. Tedaj se vlogi menjata: drugi položi pest drugo na drugo, prvi pa položi nanje levico in skuša udariti po pesteh drugega.

Naš jezik

Naš jezik — dragocena dota,
najžlahtnejši nebeški dar,
največja vseh dobrot dobrot,
ki nam jo božji da Vladar.

V njem radostna prepeva duša,
v njem toži žalostno srce;
kar čuti, misli in izkuša,
človeku človek v njem pové.

Z besedo Stvarnika častimo,
z njo dvignemo se do neba.
Zatorej jezik svoj ljubimo,
hvalimo za ta dar Boga!

(Besede prvih treh vrst prve kitice
so Slomškove)

Ludvik Ceglar

Take „narodne noše“ pripravijo slovenske žene in dekleta v Oberhausenu v severni Nemčiji za darove pri nagradnih žrebanjih.





(Nadaljevanje s 27. strani)

Janez Jalen: Ovčar Marko (Vozarji I.), Mohorjeva družba, Celje 1958.

Pisatelj Jalen je najbrž najboljši opazovavec in najspretnější opisovavec idilične lepote sveta pod Stolom in poezije življenja in običajev kmetov, lovcev in pastirjev. Med najlepša dela te vrste prav gotovo spada njegov *Ovčar Marko*, ki je nastal ob spominih iz mladih dni in ob živem stiku z naravo ob koncu dvajsetih let in doživel že več ponatisov.

Ovčar Marko ima več odlik: lep, domač jezik, bogat opis življenja v idilični gorenjski vasi, ko so še živeli skoraj vsi narodni običaji, zares čudovito opisana „božja kulisa“ gorenjskega kota, povrh pa še nadvse napeto zgodbo o ljubezni med revnim ovčarjem Pri-

moževim Markom in Podlipnikovo Ančko, hčerko najtrdnjšega kmeta v vasi. Glavna pisateljeva misel je: tudi če človek nima denarja in svojega grunta, s pridnostjo, vztrajnostjo in poštenostjo marsikaj doseže. Tak je Marko: priden in pošten, ponosen in trmasto vztrajen — pravi gorenjski fant. Zgodba je nekako taka: Stari Jernej, dolgoletni ovčar pri Podlipniku v Krnicah, zaradi starosti in bolezni ne more več s tropom v planino. Vsem navkljub vzame bogati Podlipnik za ovčarja njegovega vnuka, mladega Primoževega Marka. Oče Primož je izgubil življenje kot vozar. mati je kmalu od žalosti legla v grob. Marko je ostal varuh doma in dveh sester, Rozalke in Manice. Kljub nagananju hudobnega Tevža in njegove matere se Marko kot ovčar odlično odreže. Med njim in gospodarjevo hčerko Ančko pride do ljubezni, ki po dolgih bojih in obratih ob podpori matere končno zmaga. Marko si zasluži ženo in srečno družino z dobrimi deli, kot bere v Dušni paši: „En dober dar je dobra shena, le-ta dober dar bo dodilen timu, katiri se Boga boji k' polonaniu njegovih dobrih del.“ Vsako srečo si je treba znati zaslužiti!

*

„Kaj pa violina, Matjaž, ki sem ti jo lani dala za rojstni dan?“

„Sijajna je, teta. Pri mami dobim pet kovačev, če ne igram dopoldne, oče mi pa da stotak, če ne igram popoldne.“

*

HITRO ZNATI FRANCOSKO (5 fr. fr., 50 bfr., 26 šil.), **ZEMLJEVID** slovenskih krajev (2 fr. fr., 20 bfr., 2 DM, 2 šv. kr., 400 lir, 10 šil.) in brošuro za učenje slovenščine »Cours de la langue slovène« (10 šil., 2 fr. fr., 20 bfr.) ima uprava »Naše luči« še vedno na razpolago v pomoč rojakom. Pišite ponjo!



Oba prizora na tej strani sta iz igre „Karlova teta“, ki so jo igrali v Parizu.

oder

Prof. Mirko Mahnič, VINSKA ŽALOSTNA Z ALELUJO. Delo istega pisatelja je grajeno podobno kot Kmečki rekviem iz narodnih pesmi. Razlika je v tem, da so tu skoraj vsi verzi izključno iz narodne pesmi, zato pa delo ni tako enotno kot prvo. Pisatelj sam ga imenuje simfonijo. Osnovna misel dela je „dramatičen spopad med človeško žalostjo, stisko in strahom na eni ter radostjo, sprostitvijo in pogumom na drugi strani“. Kot vsaka simfonija ima tudi ta štiri dele. Prvi del je bridko žalosten. Osrednja postava v njem je Smrt, ki stalno ponavlja: »Nikoli vesel, prah in pepel!« Na svetu ni stalnega veselja. Drugi del je noro vesel. Kurent dopoveduje možem, da je treba v vinu potopiti vse skrbi in težave življenja. S tem vse pridobi zase. Sredi pijanske norije se spet oglasi Smrt s svojim »Nikoli vesel!« Kurent izgine, stiska vseh je še večja. Vsi v pijanosti zaspijo. V tretjem delu pride mimo Kristus s križem. Ko je že mimo, se možje zbude in spoznajo, da je trpljenje nujno povezano z življenjsko potjo vsakogar — in se odpravijo na spokorniško romanje, na trdo pot življenja, da dotripijo pasijon, ki jim je odmerjen. Četrti del je zamišljen kot poveljanje. Marija v spremstvu angelov prinese kelih rajskega vina — tri kaplje Jezusove krvi — ki »nam trošt deli«, »ki ga je ustvaril Bog v veselje svojih otrok«. Ko ga vsi romarji pijo, naznani zmagoslavni Kristus veliko življenjsko resnico, da je ob trpljenju zmeraj tudi velika radost: »Če hoče kdo zveličan biti, mora na križu smrt storiti.«

razno

MALE OGLASE sprejema uredništvo Naše luči do 10. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 30 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1 avstrijski šil. (2 bfr, 0,20 NF, 0,15 DM ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševavca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševavca, naj pošlje v pismu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvoje pisem v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševavcem ne posreduje.

Zapriseženi sodni tolmač za slovenski in srbohrvatski jezik **MILENA GRATZA** prevaja vse vrste dokumentov, listin in tekstov. 8, München 27, Kufsteiner StraÙe 2/III, tel. 48 69 01.

PREVAJALSKA SLUŽBA V NEMCIJI. Hitro in točno prevaja vse vrste dokumentov in listin iz slovenščine in srbohrvaščine v nemščino in obratno dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8000 München, LauingerstraÙe 42. Pišite mu!

Slovenski in hrvatski sodnijski **TOLMAČ MARTIN SAPOTNIK** prevaja vse vrste dokumentov in razne listine hitro in zanesljivo. 413 Moers-Meerbeck, Luisenstr. 23, Rhld.

JANKOVIĆ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprisežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

VIPAVC JOZE, 7 Stuttgart-S., Nemčija. Export-Import podjetje, na BöblingerstraÙe 164 (tel. 60-43-62), vam solidno postreže in vam nudi kmetijske stroje, kosilnice, traktorje od najlažjih do najtežjih, škropilnice znamk „Irus“, „Schanzlin“ in drugih, gasilne brizgalne, radijske in televizijske aparate, magnetofone, kino- in foto-grafske aparate, pralne stroje, hladilnike in gospodinske stroje vseh vrst, šivalne stroje vseh znamk in pletilne stroje svetovno priznane znamke „Kayser“ (netto DM 490,—), elektr. strojčke za popravilo nogavic „Kolibri“ (DM 280,—), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, betonske mešalce z električnim, bencinskim ali dizlovim motorjem ter pošilja na zaželene naslove in v vse države.

Podjetje **DRUZOVIĆ** (Export-Import, Ma-je ter aparate, kmetijske stroje znamke rienstrasse 38b, Stuttgart) dobavlja najso-dobnejše proizvode elektronike in elektro-industrije, priznane in iskane obrtniške stro-»Holder« in pripomočke vseh vrst. Dobavlja tudi v Jugoslavijo. Rezervni deli zagotovljeni.

PRODAM polovico hiše (dvojčke) v Ljubljani in to v grobem stanju do podstrehe, v dinarjih ali v tuji valuti. Cena po dogovoru. Naslov posreduje uredništvo „Naše luči“ pod zgoraj navedenimi pogoji. (69)

SVETA GORA PRI GORICI ima letos jubilej. Knjižico o njej, revijo „Svetogorska kraljica“ in koledar priporoča vsem častivcem in častivkam Marije na Sveti gori: Peter Flander, Via Rapicio 3/I, Trieste, Italia.

Prodám POSESTVO: 8 ha njiv in travnikov, 8,5 ha gozda, gospodarsko poslopje in stanovanjsko hišo v bližini Kranja na Gorenjskem. Ponudbe pošljite na naslov: Franc Cof, Dorfarje 20, p. Žabnica, Jugoslavija.

SLOVENEČ, star 32 let, bivajoč v Nemčiji, želi spoznati pošteno, resno slovensko dekle. Naslov posreduje uredništvo „Naše luči“ pod zgoraj navedenimi pogoji. (70)

od doma

BOHINJ — Pod Skalco so se srečale amaterske kulturne skupine: šest zborov in tri folklorne skupine iz bohinjskega kota, Radovljice, Bleda, Kroke, Gorij in Podnarta.

BOHINJ — Turistično društvo v Bohinju je priredilo že sedmi tradicionalni ognjemet ali kresno noč na jezeru. Ko se je stemnilo, so se nad jezerom v spodnjem delu zrcalili kresovi, rakete, razsvetljene stavbe in stotine barvnih žarnic, ki so jih z žico potegnili nad vodno gladino. Prireditve je gledalo veliko turistov.

ČATEŠKE TOPLICE — V Čateških Toplicah so odprli olimpijski bazen s termalno zdravilno vodo. Bazen služi predvsem zimskemu kopanju, ker termalna voda ogreva zrak tudi nad bazenom. Kopalci bodo lahko prišli do bazena po podzemeljskem hodniku iz moderno urejenih garderob in restavracij.

CELJE — V Štorah pri Celju so odprli novo osnovno šolo. Vanjo so vložili več kot 400 milijonov Sdin. V novem poslopiju je 16 učilnic, kabinetov za fizikalni, tehnični, likovni, kemijski, glasbeni in zemljepisni pouk, sodobna kuhinja z jedilnico ter velika telovadnica. Vsi prostori so opremljeni z moderno opremo v vrednosti nad 40 milijonov Sdin.

ČRNA — Koroški turistični teden v Črni je imel obširen program: razstavo slik fotomaterjev, tekmovanja v nogometu, šahu, streljanju na

glinaste golobe, gašenje požarov, filme, ljudski pesniki in pisatelji iz Mežiške doline so brali svoja dela.

ČRNI VRH — V Črnem vrhu so te dni obnovili kakih 600 metrov vodovodnih cevi za gornji del vasi. Vsaka družina je plačala po 12 ti-soč Sdin, hkrati pa so vaščani opravljali tudi prostovoljna dela.

ČRNUČE — V črnuški ope-karni so letos začeli izdelovati posebne opečne zidake, ki imajo velike prednosti za varno zidanje na potresnih področjih. Doslej so izdelali 10.000 „potresnikov“. Prvo hišico iz „potresnika“ so v Ljubljani že zgradili.

JEZERSKO — Ob Planšarskem jezeru na Jezerskem je bil tradicionalni ovčarski bal. Čeprav se je močno ohladilo in je še popoldne deževalo, se je prireditve udeležilo veliko ljudi. Organizatorji so lepo prikazali prihod ovac in pastirjev s planin, značilne običaje ob tem dogodku in narodne ples.

KAMNIK — Kamniški muzej je uredil razstavo o planšarstvu na Veliki planini. Slike so predstavljale razglede in pastirske kočice na Veliki, Mali in Sojski planini, dalje je bilo pripravljeno izvirno ognjišče, posoda in orodje planšarjev, primeži za vrata in modeli za okraševanje sirov.

KOSTANJEVICA OB KRKI — V Miklavževi cerkvi v Kostanjevici na Krki

restavrirajo freske Jožeta Gorjupa, kostanjeviškega rojaka. Že pred leti je dr. Stele opazil, da freske zaradi velike vlage odpadajo; predlagal je, naj bi jih čim prej zaščitili. Podjetni Kostanjevčani obnavljajo tudi streho cerkvice, ki stoji na otoku in je eden izmed lepših arhitektonskih spomenikov z gotskim stropom.

KRANJ — Uprava Gorenjskega sejma je po prvih podatkih ugotovila rekorden uspeh te letošnje prireditve. Skupno so zabeležili več kot 140.000 obiskovalcev, ki so nakupili za okrog 200 milijonov ND blaga.

KRANJ — Kranjsko turistično društvo je dobilo lasten turistični prospekt. Natisnili so ga v 50.000 izvodih. Ima barvni prikaz gorenjskih gora, cest in krajev, deset barvnih posnetkov najznamenitejših motivov in objektov ter opis Kranja in njegove okolice v slovenščini ter v štirih tujih jezikih.

KRŠKO — V Ajdovski jami pod Brezovo goro v bližini Leskovca pri Krškem te dni nadaljujejo z arheološkimi raziskavanji. Kaže, da je to ena izredno bogatih sledi bivališč človeka v davnini, o čemer govore predmeti, ki so jih dosedaj izkopali. Gre za najbolj preproste kamnite sekire, keramiko, ostanke živalskih kosti, okrasne predmete in druge najdbe, ki pričajo o bivanju človeka na tem kraju že v času približno 4000 let pred Kristusom.

LJUBLJANA — Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so odprli 13. mednarodni sejem vin, žganih pijač in sadnih sokov. Na tej prireditvi sodelujejo letos razstavljalci iz 20 držav. Sejem je prejel v oceno skoraj 1200 vzorcev vin, žganih pijač in sadnih sokov.

LJUBLJANA — Iz Velike Britanije se je vrnila v Ljubljano 42-članska skupina folklornega ansambla „Tine Rožanc“. Ljubljanci so bili najboljši na desetdnevnem festivalu amaterskih skupin v Billinghamu v severovzhodni Angliji. Poleg Ljubljancev so na festivalu sodelovale tudi skupine iz Poljske, Španije, Avstrije, Italije in Anglije. Uspeh amaterskih folkloristov iz Ljubljane je bil tolikšen, da je direktor festivala dejal, da Ljubljanci niso bili samo najboljša skupina na tretjem festivalu, temveč so bili najboljši ansambel v vseh treh letih. Festivalske večere si je ogledalo več kot 40.000 ljubiteljev ljudskih plesov in pesmi.

LJUBLJANA — Na izkop temeljev za novo telovadnico na Gregorčičevi ulici so se spravili študentje filozofske fakultete. Odkrili so dve rimski cesti, dve stari zgradbi nekdanje Emone, kanalizacijsko omrežje starega rimskega mesta in kup predmetov iz rimske dobe.

MORAVSKE TOPLICE — Moravske Toplice pri Murški Soboti komaj še zmorejo pritisk gostov, med katerimi so zastopani tujci že z blizu 60 odstotki vseh obiskovavcev. Ko je balneološki inštitut v Rogaški Slatini po temeljitih analizah dokončno uvrstil vročo vodo, ki vre tu na dan iz velikih globlin, med zdravilne vode in učinkovito sredstvo za zdravljenje raznih bolezni, se je zanimanje za

Moravske Toplice izredno povečalo.

NOVA GORICA — Po skoraj vsej severni Primorski so čebelarji z letošnjim prideikom medu zelo zadovoljni. Pravijo, da toliko medu že več let nazaj niso dobili. Čebele imajo na paši zvečine na Trnovski planoti, v Podkraju in okolici Postojne. Vsaka povprečna čebelja družina je ob vsakem jemanju dala od 10 do 12 kilogramov medu.

NOVO MESTO — Delavci gradbenega podjetja „Pionir“, ki so v Kandiji na Znančevih njivah začeli pripravljati teren za gradnjo stanovanjske hiše, so pri zemeljskih delih naleteli na devetintrideset keltskih grobov. Najdba datira verjetno v 2. ali 3. stoletje pred Kristusom. V glinastih žarah je shranjen pepel mrličev.

POLJANE NAD ŠKOFJO LOKO — Pred nekaj dnevi so v tem kraju odprli nov železobetonski most, ki je dolg 33, širok pa 4 m in je enosmeren. Nekdanji most v Poljanah je odnesla narasla Sora, ko je bila povodenj.

POSTOJNA — Na več gradbiščih v Postojni zidajo stanovanjske bloke, garaže in delavnice gozdnega gospodarstva, dalje pekarno ajdovskega „Mlinotesta“, trgovsko poslopje podjetja „Nanos“ itd. Za zdravstvenim domom opravljajo zemeljska dela za zidanje osemletke. To bo nekaj tednov eno največjih gradbišč, kar jih je bilo v Postojni po vojni.

SLATINA RADENCI — V zdravilišču Radenska Slatina so odprli nove mineralne vrelce in polnilnico. Novi vrelci povečujejo zmogljivost dosedanjih od 30.000

litrov na 90.000 litrov slatine na uro. Novi stroji bodo napolnili vsak dan 288.000 steklenic.

ŠKOFJA LOKA — Po več kot enem letu so nedavno popravili brv čez potok, ki veže Sorško cesto in Suho. Po tej brvi pridejo ljudje iz Hoste, Drage, Gostec in Suhe najhitreje v Škofjo Loko.

TURNIŠČE — Zgradili so nov most na potoku Lendava. Sredstva zanj so zbrali s krajevnim samoprispevom.

VELIKA PLANINA — Pastirskega praznika na Veliki planini se je udeležilo 3.000 ljudi. Pastirji so prignali okrog 200 glav živine, ki je bila okrašena s šopki in venčki cvetlic. Skupina fantov in deklet v narodnih nošah je zaplesala tri venčke plesov. Sledilo je petje in nastop ljudske pesnice Turkove.

VIDEM — Cesta Videm—Gornja Radgona čez Kapelo je že asfaltirana. Občani so vložili v novo cesto mnogo truda in denarja, kar je dokaz, kako zelo je bila potrebna za gospodarsko rast radgonske občine.

VRHOVO PRI RADEČAH — Vrhovčani in Prapročani so odprli vodovod, ki je stal več kot 17 milijonov Sdin. Prebivavci sami so v denarju in s prostovoljnimi delom prispevali k napeljavi vodovoda kar 13 milijonov starih dinarjev.

ŽELEZNIKI — V Železnikih so imeli peto čipkarsko prireditev: spored so napolnili narodni običaji iz te doline, razstava čipk, sprevod z narodnimi nošami, klekljaricami in dva metra visokim in širokim „punklom“ kot simbolom čipkarstva in tekmovanje v klekljanju.

Erscheinungsort : Klagenfurt
Verlagspostamt : A - 9020 Klagenfurt
Printed in Austria **P. b. b.**

NAŠA LUČ, mesečnik za Slovence na tujem. — Letnik 16.
List ureja uredniški konzorcij. Odgov. urednik : dr. Janko Hornböck.
Založba : Družba sv. Mohorja. Tisk : Tiskarna Družbe sv. Mohorja.
Vsi v Celovcu. — Opremo platnic izdelal : Klavdij Palčič. — List
izide desetkrat v letu (vsak mesec razen julija in avgusta). — Naroč-
nina za eno leto je 40 šilingov ali 80 belgijskih frankov, 8 francoskih
frankov, 6,8 švicarskih frankov, 5,50 nizozemskih goldinarjev, 7 nem-
ških mark, 1000 lir, 16 angleških šilingov, 10 norveških kron, 8,50
švedskih kron, 10 danskih kron, 2 ameriška dolarja, 2 avstralska do-
larja. Naročnike sprejemajo poverjeniki lista in uprava Naše luči.
Uredništvo in uprava: Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt, Austria.

SLOVENSKI DUŠNI PASTIRJI IN URADI

ANGLIJA — Ignacij Kunstelj, Offley Road 62, London S. W. 9
(Tel. 01-735-66 55).

AVSTRIJA — Ciril Lavrič, Röm.-kath. Pfarramt Haid, 4052 Ansfelden
(O. O.). — Korotan, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII. —
Janez Hafner, Theodor-Körnerstraße 111, 8010 Graz. —
Anton Miklavčič, Kapellengasse 15, 9800 Spittal/Drau.
(Tel. 04762/33462). — P. Štefan Kržišnik, Stift, 6422
Stams.

BELGIJA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège (Telefon
04/23 39 10). — Kazimir Gaberc, 19 rue Louis Empain,
Marcinelle (Hainaut), (Telefon 07/36 77 54).

ITALIJA — Slovenski dušnopastirski urad — Dr. Pavel Robič, via dei
Colli 8, Roma.

FRANCIJA — Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, 75 Paris 20, (Tel.
636-80-68). — Bogdan Makovec, 7 rue Gutenberg, 75
Paris 15, (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalir, 17 rue
Claude Debussy, 62 Liévin (Pas-de-Calais). — Anton
Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz. — Stanko
Grimš, 1 rue du Dauphiné, 57 Merlebach. — P. Jakob
Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

NEMČIJA — Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathilde-
straße 18. (Telefon 62676). — Ivan Ivko, 43 Essen-
Altenessen, Schonnefeldstraße 36. (Telefon 291305). —
Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, Augusta Anlage 52.
(Telefon 47-944). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S,
Kolbstr. 15/I. (Tel. 72278). — Ciril Turk, 73 Esslingen,
Häuserhaldenweg 36. (Tel.: Stuttgart 353177). — Dr.
Janez Zdešar in dr. Branko Rozman, Schubertstraße 2/I,
8 München 15. (Telefon 53 64 53).

NIZOZEMSKA — Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA — Jože Flis, Djurgardsvägen 32, Eskilstuna. (Telefon
016/14-16-66).